

ChristenUnie

Gooise Meren

Gemeenteraadsverkiezingen 2022

Verkiezingsprogramma

'Samenwerken in Gooise Meren'

Inleiding

ChristenUnie: de politieke partij midden in de samenleving

1 Roel Kamphuis - Lijsttrekker

Als lijsttrekker nodig ik je uit om mee te lezen met het verkiezingsprogramma 'Samenwerken in Gooise Meren' van de ChristenUnie. Ik ben trots op wat we als ChristenUnie-fractie de afgelopen Raadsperiode hebben bijgedragen en bereikt in de beeldvormende Politieke avonden en meningsvorming en besluitvorming tijdens de Raadsvergaderingen (zie hoofdstuk 11). Uitgedaagd om in dit verkiezingsprogramma aan te geven waar we als ChristenUnie de komende Raadsperiode onze aandacht op gaan richten. Vol enthousiasme om de komende Raadsperiode aan te slag te gaan, leggen we in dit verkiezingsprogramma uit waar de ChristenUnie voor staat en waar we de samenwerking zoeken in Gooise Meren.

Als Raadsfractie stellen we ons ten doel om onze aandacht te richten op (speerpunten):

- Het Welzijn van onze inwoners
- Betaalbare woningen
- Alcohol- & drugsbewustzijn
- Energietransitie voor iedereen

In sectie 4 van de inleiding (p. 6) wordt een toelichting gegeven bij bovenstaande speerpunten. We geven aan welke doelstellingen we nastreven en waarom we dit als ChristenUnie zo belangrijk vinden. Sectie 5 van de inleiding bevat aandachtspunten voor respectievelijk Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg. In hoofdstuk 1 t/m 10 vind je actuele onderwerpen binnen de gemeente Gooise Meren en wat onze visie daarop is.

“Zet je in voor de bloei van de stad,
want haar bloei is ook jullie bloei”

(Jeremia 29:7b)

Deze verkiezingen gaan over de inwoners van en degenen die werken in de gemeente Gooise Meren. Over jou en mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en de manier van samenleven in Naarden, Muiden, Bussum en Muiderberg. Geef ons jouw vertrouwen en stem.

1 Samen Recht Doen

De overheid is van en voor ons allemaal. Juist in tijden waarin sommige mensen weinig vertrouwen in de overheid hebben, is het belangrijk dat de overheid haar best doet om iedereen in de samenleving te zien en recht te doen. Maar de overheid kan dat niet alleen. We zullen dat samen moeten doen. De samenleving vormen we met elkaar. Verenigingen, sportclubs, scholen, kerken en bedrijven hebben daarin allemaal hun eigen verantwoordelijkheid en taak. De ChristenUnie wil zich samen met iedereen in Gooise Meren inzetten voor wat goed is voor onze inwoners: 'Samenwerken in Gooise Meren'

Vanuit het Samen Recht Doen thema zijn er een aantal gezegden die uitdrukken waar en hoe we als ChristenUnie Samenwerken in Gooise Meren:

- "Recht door zee"
Dit houdt in: een transparante belangenafweging maken en niet om de feiten heen draaien.
- "Recht is recht en krom is krom"
Als ChristenUnie ageren we tegen het verdraaien en uit het verband rukken van feiten en daarmee praten wij wat recht is niet krom, en wat krom is niet recht.
- "Recht en menselijke maat gaan samen"
Daar waar recht geldt, willen wij ook altijd de menselijke maat zoeken.
- "Het hart op de rechte plaats hebben"
Zich inzetten voor iedereen, en juist voor mensen die dat extra nodig hebben.
- "Iets rechtzetten"
Niet bang zijn om fouten toe te geven.
- "Het bij het rechte eind hebben"
Dit betekent niet: altijd gelijk hebben. Dit betekent: een mening of standpunt voldoende kunnen onderbouwen, ook openstaan voor andere meningen en nieuwe informatie altijd in acht nemen. Niet hardnekkig bij een standpunt blijven, maar met een open houding nieuwe informatie meewegen en zo nodig het heroverwegen van de eigen mening en standpunt bepaling.

2 Een samenleving met toekomst

Nog steeds voelen we de gevolgen van de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de fysieke impact van COVID-19. Economisch zijn er grote klappen gevallen en de maatregelen hebben bij jong en oud sociale en psychologische sporen achtergelaten.

Polarisatie is toegenomen. We konden elkaar niet ontmoeten en elkaars mening nuanceren. In de gemeente Gooise Meren heerst teleurstelling in de samenleving en binnen de overheid. Mensen voelen zich niet begrepen, niet gezien en soms zelfs helemaal klemgezet.

Als ChristenUnie-fractie zijn we ons bewust van de huidige omstandigheden waar het 'normale' leven stil heeft gestaan en zien we dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vormgeven ter discussie staat. Gelukkig hebben we ook gezien dat we in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg oog voor elkaar hebben als het erop aankomt. We zijn in staat om elkaar op creatieve manieren te vinden en te helpen.

We zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in, en te werken aan een stad/dorp/wijk/buurt waar het niet meer gaat om 'ik' of om 'zij', maar steeds meer om 'wij'. Om die reden gaan wij met dit programma over 'Samenwerking in Gooise Meren' de komende verkiezingen in, ondanks grote financiële uitdagingen. We presenteren een verkiezingsplan vol cruciale plannen voor de kernen van de gemeente Gooise Meren. Deze plannen weerspiegelen de ChristenUnie en laten zien dat wij als partij willen bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat écht telt.

Wij investeren in:

- Zorg voor elkaar;

Denk niet alleen aan jezelf, maar zorg juist voor elkaar. (Filippenzen 2:4)

- een overheid die naast inwoners van Muiden, Naarden, Muiderberg en Bussum gaat staan;
- een duurzame economie en keuzes die goed zijn voor onze leefomgeving en voor de ons omringende natuur. Keuzes die goed zijn voor Gods schepping.

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. De Bijbel gaat over mensen, samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap: een die hoop geeft.

Wij geloven dat de christelijke uitgangspunten relevant zijn voor onze inwoners.

- De politici van de ChristenUnie maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven; die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.
- Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen, omdat de samenleving niet maakbaar is. Volgens de ChristenUnie is de overheid er echter wel om het zwakke te beschermen en het overheersende te reguleren. De overheid beschermt daarnaast de ruimte waarbinnen mensen vrede kunnen stichten.

- De ChristenUnie heeft een sterk en uniek antwoord op vragen over 'links of rechts' en over de rol van de overheid. Tussen een daadkrachtige overheid en draagvlak in de samenleving zoekt de ChristenUnie naar gemeenschappen om die te stimuleren in beweging te komen.
- De ChristenUnie is een landelijke, christelijke netwerkpartij. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet zomaar uitgekozen maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten.
- Tegelijk biedt de actieve houding van de ChristenUnie op alle niveaus van openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en lokale zaken bij het waterschap, de provincie of de landelijke overheid aan de orde te stellen.

3 Van christenen voor alle inwoners

De ChristenUnie is een politieke partij *van* christenen *vóór* alle inwoners van, en voor degenen die werken in een van de vier kernen van de gemeente Gooise Meren. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor de inwoners van Bussum, Muiderberg, Muiden en Naarden. Doe met ons mee!

4 Speerpunten

Onze Fractie stelt zich ten doel om de komende Raadsperiode de aandacht te richten op de volgende aandachtspunten:

- Het Welzijn van onze inwoners
- Betaalbare woningen
- Alcohol & drugsbewustzijn
- Energietransitie voor iedereen

Het **Welzijn van onze inwoners** zetten we met standpuntbepaling op Politieke avonden en bij Raadsvergaderingen op nummer één. Om het begrip 'Welzijn' voor onze inwoners zichtbaar te maken is onderstaande mindmap samengesteld, met daarin onderwerpen die extra op onze aandacht mogen rekenen.

In de afgelopen Raadsperiode zijn maatregelen genomen om de realisatie van meer **Betaalbare woningen** zeker te stellen. Het relatief hoge aantal eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen in onze gemeente legt een zware druk op het aantal benodigde woningen in Bussum, Naarden, Muiderberg en Muiden. Daar waar mogelijk heeft de ChristenUnie gepleit en zal zij ervoor blijven pleiten om het hoogst haalbare aantal betaalbare woningen te realiseren. Dit moet haalbaar zijn, met behoud van de leefbaarheid voor huidige omwonenden en nieuwe bewoners in de gemeente.

Een voorbeeld is de ontwikkeling van de woningen op de Bredius in Muiden. Van de oorspronkelijk voorgelegde mogelijkheden qua aantal woningen is op aandringen van de ChristenUnie en in afstemming met de buurt het huidige plan ontstaan: 90 woningen, waarvan 50 sociale huurappartementen, 15 midden huurappartementen en 25 grondgebonden koopwoningen.

Een ander voorbeeld zijn de 24 betaalbare woningen die naast de twaalf dure woningen aan de Jan ter Gouwweg in Naarden in de planning staan gebouwd te worden. Zij kunnen een uitkomst gaan bieden, bijvoorbeeld voor eenpersoonshuishoudens of eenoudergezinnen. De kracht van dit project is dat er relatief veel ruimte wordt gereserveerd voor sport, spel en ontmoeting. Het valt de ChristenUnie op dat de hoge woningnood het regelmatig moet afleggen tegen een theoretisch hoger wordende parkeerdruk rond een potentiële ontwikkellocatie. Dat staat bij te veel mogelijke woningbouwprojecten de ontwikkeling en/of realisatie in de weg; zeker voor betaalbare woningen. De vaak bijzondere situaties vragen om creatieve oplossingen voor wat betreft toepassing van de parkeernormen en mogelijkheden om te parkeren in de directe omgeving. [De richtlijnen voor parkeernormen van de gemeente Gooise Meren bieden hier ruimte voor.](#)

Alcohol & drugsbewustzijn

Aan Alcoholbewustzijn bij sportverenigingen en op scholen is de afgelopen Raadsperiode veel aandacht besteed. Sporten en overmatig alcoholgebruik, de zogenoemde 'derde helft', gaan niet goed samen. De voorlichting over de effecten van roken (rookvrije generatie) en drugsgebruik worden aangeboden in combinatie met voorlichting over alcoholbewustzijn.

In de Gooi & Vechtstreek is de beschikbaarheid van alcohol, drugs en financiële middelen om deze producten aan te schaffen, relatief hoog. Als ChristenUnie pleiten we voor het schenken van alleen alcoholvrije varianten van bijvoorbeeld bier en wijn in de kantines van sportverenigingen, voor het welzijn van onze inwoners. Wat ons betreft zijn wij mensen namelijk te waardevol om ons te verliezen in verslavingen als alcohol, roken en drugs.

Meewerken van ouders aan uitvoering van de NIX18 campagnes, hier is nix te fixen. Ouders voorzien bijvoorbeeld nog menige Sweet 16 party of een drinkmoment voor jongeren van alcoholhoudende drank of het overmatig gebruik wordt oogluikend toegestaan. Ouders dienen ondersteund te worden in het gesprek met hun kinderen in relatie tot alcohol- & drugsgebruik. Zich bewust te zijn van de risico's en die niet wegwuiven met "ik ben zelf ook jong geweest en met mij is alles ook goed gekomen. Een goede voorlichting, liefst door (toen) leeftijdsgenoten van hun eigen kinderen die tegen de risico's van drank- en drugsgebruik zijn aangelopen.

De ChristenUnie vindt dat **Energietransitie** bereikbaar moet zijn **voor iedereen**, dus voor al onze inwoners in de gemeente. Hier streeft de ChristenUnie ook weer naar in de komende Raadsperiode. Een voorbeeld zijn plannen voor een warmtenet in Muiderberg. Hierbij moet gewaarborgd worden dat de benodigde investeringen door alle individuele inwoners te realiseren zijn. Wij ondersteunen inwoners bij wie de financiën onvoldoende mogelijkheden geven om een woning voldoende te isoleren. Deze inwoners zouden gebaat zijn bij financiële

ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een lening die automatisch terugbetaald wordt uit lagere energiekosten.

Daarnaast zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat huurders niet achteraan staan in de rij bij de energietransitie. Lagere energielasten en een comfortabelere woning is voor veel huurders belangrijk. Bij energie-opwekprojecten in onze gemeente is het belangrijk dat bewoners zelf mee kunnen beslissen en dat zij er voordeel van hebben.

5 Aandachtspunten voor Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg

Bussum:

- De transformatie van leegstaande panden naar betaalbare woningen vraagt om creativiteit qua toepassing van de parkeernormen voor veelal bijzondere situaties. De woningnood is vele malen groter dan de mogelijke toename van de parkeerdruk. Er worden te veel initiatieven gestaakt die broodnodige betaalbare woningen op kunnen leveren, bijvoorbeeld een mogelijke invulling van het oude postkantoor aan de Poststraat.
- Het ondersteunen van [het Montessori Lyceum](#) als samenwerking tussen het voormalige Willem de Zwijgercollege en Vitusmavo om zich te onderscheiden van de andere middelbare scholen in Bussum en omstreken. De transformatie naar Montessori Lyceum is belangrijk voor het voortbestaan. De geplande renovatie van beide scholen als een realisatie op een nieuwe locatie, bijvoorbeeld het Hocras terrein, zal voor zowel de scholen als de gemeente een win-win situatie opleveren. Voor renovatie van de middelbare scholen in Gooise Meren is geen nieuw te realiseren tijdelijke huisvesting nodig.
- [De Hocras-locatie](#) ontwikkelen met ruimte voor onderwijs, betaalbaar wonen, bedrijvigheid en er een strook groen komen langs 't Luye Gat. Niet omdat het de verbinding tussen de bestaande natuurgebieden rondom zou zijn, maar omdat het een extra natuurlijke verbinding oplevert.
- De natuurgebieden rond Bussum moeten behouden worden. Het buurtschap Crailo kan daarnaast gerealiseerd worden. Dit is een laatste mogelijke ontwikkeling op grote schaal tegen bestaande natuurgebieden aan.

Naarden:

- De bouw van woningbouwprojecten moet gestimuleerd worden, zeker die met betaalbare woningen. Voorbeelden hiervan zijn projecten voor de Jan ter Gouwweg en de BOR-gronden.
- Het is wenselijk partners te zoeken met [Naarderheem](#) voor de realisatie nieuwe zwemvoorzieningen bij de nieuwbouw.

- Het nog te ontwikkelen idee voor het extra te realiseren pand bij Naarderheem biedt ook een mogelijkheid voor een wonen met zorg locatie in Naarden.

Muiden:

- Wanneer belanghebbende inwoners van Muiden op één lijn zijn gekomen, kan de uitbreiding van de havencapaciteit mogelijk gerealiseerd worden. Dit is onder andere van belang voor de zeeverkeners (Scouting in Muiden) en passanten.
- In de omgeving, vestingwerken en schootsvelden, moet een passende tijdelijke locatie gevonden worden voor bewegingsonderwijs van de jongste groepen van de St. Josephschool.
- Een wonen met zorg locatie is voor een behoorlijk aantal inwoners van Muiden een wens. Bijvoorbeeld de achterlaatlocatie van de PC Hoofschool dient beoordeelt te worden op geschiktheid.

Muiderberg:

- Het moet voor iedereen mogelijk zijn om deel te nemen aan het warmtenet. Wij streven naar voldoende uiteindelijke deelname om het geheel rendabel te exploiteren.
- Het bijzonder onderwijs in IKC Muiderberg moet behouden worden, waar de huidige Oranje Nassauschool en OBS Vinkenbaan in samengaan en behoud van de christelijke identiteit niet aan de orde lijkt te zijn.
- De mogelijkheid voor ontwikkeling van bijvoorbeeld een 'Knarrenhof' als initiatief van belangstellenden voor één van de achterlaatlocaties van beide basisscholen serieus onderzoeken.

Inhoudsopgave

'Samenwerken in Gooise Meren'	1
Inleiding	2
Inhoudsopgave	10
1 Betrouwbare overheid	12
1.1 Vertrouwen	13
1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen	14
1.3 De gemeente, dat zijn we samen	14
1.4 Financiën	21
2 Veiligheid	23
2.1 Een veilige samenleving	23
2.2 Drugs & drank	25
2.3 Seksuele uitbuiting en Prostitutie	27
2.4 Ondernijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld	28
2.5 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	28
2.6 Radicalisering	29
3 Energie, klimaat en milieu	30
3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte	30
3.2 Klimaatadaptatie (verandering) en Natuurbeleid	34
4 Zorg	36
4.1 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	36
4.2 Mantelzorgers	38
4.3 Vrijwilligers	38
4.4 Iedereen telt mee en doet mee	38
4.5 Langer zelfstandig	39
4.6 Ouderen	39
4.7 Alleenstaanden	40
4.8 Verslaving	40
4.9 Zorg voor vluchtelingen	41
5 Gezin, jeugd en onderwijs	42
5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren	42

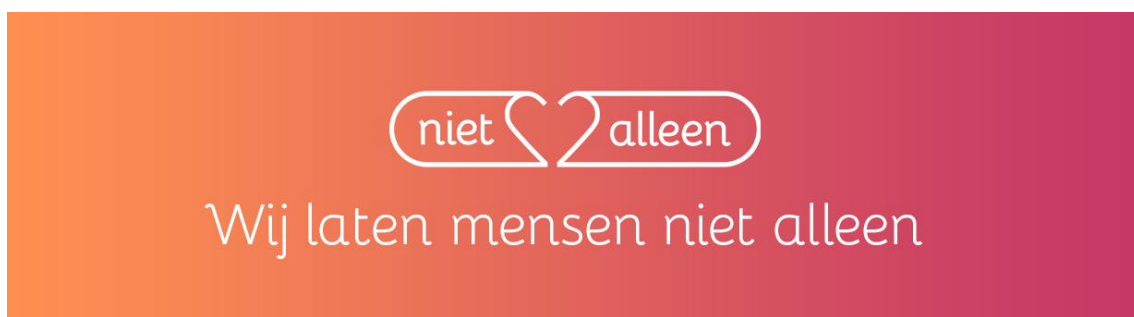
5.2	Onderwijs	45
6	Economie	50
6.1	Duurzame werkgelegenheid	50
6.2	Werken en rusten	52
6.3	Recreatie en toerisme	53
6.4	Bloeiende kernen	53
7	Meedoen op de arbeidsmarkt	54
7.1	Aan het werk.....	55
7.2	Armoede en preventie.....	57
8	Wonen en ruimte	59
8.1	Wonen	59
8.2	Ruimte.....	63
9	Mobiliteit.....	66
9.1	Voetgangers.....	66
9.2	Fiets	67
9.3	Openbaar vervoer	68
9.4	Parkeren	69
9.5	Verkeersveiligheid.....	71
10	Kunst, cultuur en sport	72
10.1	Kunst en cultuur	72
10.2	Cultureel erfgoed	74
10.3	Sport	75
11	Bijlage: Wat hebben we bereikt	77

1 Betrouwbare overheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Onze gemeente, bestaande uit de kernen Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg vormt pas een echte samenleving als mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. Op dit principe is onze democratische rechtstaat gebouwd. We kunnen alleen prettig samenleven als we – ondanks alle verschillen – respect voor elkaar laten zien in ons handelen én in onze harten dragen.

Bij de ChristenUnie staat een prettige en veilige samenleving centraal met oog voor mens en dier. Een samenleving die wordt gevormd door onze inwoners en door hen die werken in één van de kernen van Gooise Meren, waar iedere kern zo zijn eigen karakter heeft en zijn eigen plekken om elkaar te ontmoeten.

De gemeente heeft vooral als taak de samenleving te versterken en staat daarom naast ons. Om mensen te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar nodig. De ChristenUnie staat áltijd voor de menselijke maat en vervult dus een centrale positie bij de ChristenUnie in Gooise Meren. De menselijke maat is in veel leefgebieden relevant: in het leven van alledag, binnen ons werk, in ons gezin en in de zorg die de gemeente draagt voor haar inwoners.

De menselijke maat vraagt om maatwerk: de een heeft sneller ondersteuning nodig dan de ander. Voor mensen die structureel vastlopen of er niet samen met anderen uitkomen, biedt de overheid een vangnet. Dat vangnet is er niet om mensen in vast te houden, maar juist om mensen op adem te laten komen zodat zij vervolgens weer op eigen kracht verder kunnen. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid van de diverse instanties en sociale netwerken in Naarden, Muiden, Bussum en Muiderberg niet over. Maar zij beschermt wel hun ruimte om hun verantwoordelijkheid te kunnen nemen en ondersteunt hen daarbij.

1.1 Vertrouwen

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook de eigen individuele of gezamenlijke verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die onder andere zijn vastgelegd in ons verkiezingsprogramma.

Als fractie willen wij betrouwbaarheid en een constructieve houding uitstralen in de gemeente Gooise Meren. Openheid, eerlijkheid en oprechtheid vinden we niet alleen in woorden, maar ook in onze houding en in ons handelen. De ChristenUnie wil zich daarin laten leiden door wat de Heer van ons vraagt:

“Luister goed! Als je luistert naar mijn wijze lessen, leer je wat goed en eerlijk is. Dan zul je altijd doen wat goed is. Want je zult wijs en gelukkig zijn. Als je luistert naar die lessen, zul je verstandig zijn en goed nadenken.

(Spreuken 2:9-11)

De ChristenUnie wil bijdragen aan het bouwen aan vertrouwen door:

- open, herkenbaar, bereikbaar en betrokken aanwezig te zijn in de gemeente Gooise Meren;
- in te zetten op waardevolle relaties met inwoners;
- eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen;
- ervoor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden;
- te streven naar en bij te dragen aan een coalitieakkoord met duidelijke afspraken maar wel met voldoende ruimte voor alle partijen om invloed op het beleid uit te oefenen;
- zowel de fysieke als digitale bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven;
- het onderwerp integriteit continu aandacht te geven.
een voorbeeld bij dit laatste punt is wanneer er bij een bezoek aan een mogelijke ontwikkellocatie wordt gezegd dat iemand voorzitter van de kerkenraad is en daarmee klandizie lijkt te willen bereiken. De ChristenUnie wordt geleid door het geloof en nooit door een instituut als de kerk. Wij hebben geen dubbele pet.

1.2 Duurzame Ontwikkelingsdoelen

2: voor meer info - https://nl.wikipedia.org/wiki/Duurzame_Ontwikkelingsdoelstellingen

De duurzame ontwikkelingsdoelen ('sustainable development goals') zijn 17 afgesproken wereldwijde doelen op het gebied van onder andere klimaat, armoede en onderwijs. De ChristenUnie streeft ernaar dat onze gemeente deze duurzame ontwikkelingsdoelen integreert in al het beleid van de komende periode (voor zover dat nog niet gebeurd is). Wij vinden dit heel belangrijk omdat deze 17 duurzaamheidsdoelen dé wereldwijde duurzaamheidsagenda vormen en sterk vervlochten zijn met de opgaven in de gemeente Gooise Meren. Ook onze gemeente is onmisbaar bij het behalen van deze doelen!

1.3 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie streeft ernaar dat inwoners en zij die werken in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg zoveel mogelijk verantwoordelijkheid nemen voor eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. We willen samen zoeken hoe we de kracht van de samenleving kunnen aanspreken om te werken aan een prettige en veilige omgeving om in te leven, wonen en werken.

De gemeente moet op haar beurt open staan voor initiatieven van inwoners en voor initiatieven van instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken (vooral als die het algemeen belang willen dienen). Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren in bijvoorbeeld wijkplatforms en coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een College en Raad die zeggenschap durven los te laten.

De ChristenUnie zet in op participatie van inwoners, via platforms en andere organisaties voorafgaand aan beleidsvorming in de raad. Inwonersinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en inwonerparticipatie stimuleren wij omdat we ervan overtuigd zijn dat het goed is gebruik te maken van de kennis en ervaring van onze inwoners. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over het samenspel en de ruimte voor participatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant moet de gemeente niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn; aan de andere kant kan er ook geen ongecontroleerde inwonerparticipatie bestaan. Dat vraagt naast duidelijke financiële en technische kaders vooral om eenduidige communicatie.

Middelen die daarbij ondersteunend zijn:

- In de gemeente Gooise Meren gaan we, vanuit vertrouwen, actief werk maken van 'Right to Challenge' (uitdaagrecht). Het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen en aan te geven dat je, bijvoorbeeld als buurt, wijk of als stad, dorp een voorziening zelf in stand wilt en kunt houden.
- De ChristenUnie beoogt dat continue burgerparticipatie een vanzelfsprekende en grote plaats inneemt bij de (invoering van de) Omgevingswet.
- Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad die als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.
- Raadgevende referenda bieden geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op.
- De ChristenUnie is echter wel voor een bindend correctief referendum met een uitkomstdrempel, zodat kiezers in een *uiterst* geval aan de noodrem kunnen trekken over voorstellen die door de Raad zijn aangenomen.
- Toch geldt voor de ChristenUnie vooral: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waarvoor ze het mandaat gekregen hebben.

Betrekken van jongeren

Democratie is geen statisch begrip, maar een werkwoord. Daarom wil de ChristenUnie zich inzetten om inwoners en dus ook de jongeren in Muiderberg, Naarden, Muiden en Bussum te betrekken bij de lokale democratie. Door samen te praten over de uitdagingen in de vier kernen in onze gemeente, hopen we met elkaar tot gedragen oplossingen te komen.

- In de gemeente Gooise Meren wil de ChristenUnie zich inzetten om de inspraak van jongeren te verbeteren. Een initiatief, zoals genomen door Stad Gooi, om aandachtspunten van jongeren onder de aandacht van de Raadsleden te brengen, wordt dan ook zeer gewaardeerd. De beslissingen die wij vandaag de dag nemen, gaan over de toekomst van onze jongeren.
- Plannen van de gemeente dienen getoetst te worden op de gevolgen voor jongeren (generatiecheck).
- De burgemeester van onze gemeente nodigt de 18-jarigen bij verkiezingen via een brief persoonlijk uit om voor de eerste keer hun stem uit te brengen.
- Om het belang van ons leven in vrijheid te benadrukken worden jongeren in Muiden, Bussum, Muiderberg en Naarden specifiek bij de 4-5 mei herdenkingen en festiviteiten betrokken en uitgenodigd.
- Wanneer er vanuit jongeren belangstelling blijkt te zijn, wordt in de gemeente Gooise Meren een jongerenraad ingericht. De ChristenUnie stelt voor om een eventuele jongerenraad qua thematiek aan de laten sluiten bij de Gemeenteraad. Bij een jongerenraad zou ook een kinderburgemeester horen.
- Vanuit de gemeente Gooise Meren wordt gestimuleerd om alle leerlingen uit de groepen 6-8 van de basisscholen in Naarden, Muiden, Bussum en Muiderberg te informeren over wat de gemeenteraad doet. Dit kan bereikt worden door bijvoorbeeld het organiseren van gastlessen over de gemeentepolitiek. De afstand tot het gemeentehuis vanuit de diverse wijken en kernen mag geen beperking zijn om deel te nemen aan een op het gemeentehuis georganiseerde activiteit. Indien nodig faciliteert de gemeente vervoer per touringcar.

Lokale media

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor de lokale nieuwsvoorziening en de lokale democratie. Ze informeren inwoners via fysieke en digitale media, houden bestuurders scherp en agenderen maatschappelijke kwesties.

- We formuleren lokaal mediabeleid in overleg met het veld. Hierin willen we ook aandacht voor de veiligheid van journalisten.
- De ChristenUnie wil onderzoek naar de haalbaarheid van een lokaal mediafonds, omdat het belangrijk is gericht kwetsbare onderdelen van de nieuwsvoorziening te kunnen ondersteunen (zoals onderzoeksjournalistiek of journalistiek in wijken/bij doelgroepen). De provincie moet hierbij betrokken worden om de kwaliteit van het openbaar bestuur te waarborgen.

Discriminatie en racisme

Ook de lokale overheid heeft de roeping om recht te doen. Elke inwoner van Muiden, Naarden, Muidenberg en Bussum heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van gender, seksuele voorkeur, afkomst, handicap of een andere status. Discriminatie en racisme doen afbreuk aan gelijkwaardigheid en vrijheid. Het bestrijden ervan kan de politiek of de gemeente niet alleen. De hele samenleving speelt hierin een rol.

- Van etnisch profileren mag in de Gooise Meren geen sprake zijn.
- Het antidiscriminatiebureau in onze gemeente is goed vindbaar en bereikbaar. Met de signalen over ongelijke behandeling, discriminatie, racisme wordt aantoonbaar wat gedaan.
- De gemeente besteedt structureel aandacht aan racisme en discriminatie, onder andere door als lokale overheid met inwoners in gesprek te gaan. Specifiek moet hierbij aandacht zijn voor jongeren.
- Medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie moeten over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van onbewuste vooroordelen en privileges, discriminatie, antisemitisme en racisme beschikken. Daarom volgen zij een training die bijdraagt aan intercultureel vakmanschap.
- De ambtelijke organisatie in de Gooise Meren weerspiegelt onze samenleving. Daarom zorgt de gemeente ook voor intern diversiteitsbeleid.
- Bij organisaties waarmee de gemeente een financiële relatie heeft ter ondersteuning van de organisatie wordt aangedrongen op een intern diversiteitsbeleid. Indien mogelijk wordt dit afgedwongen.

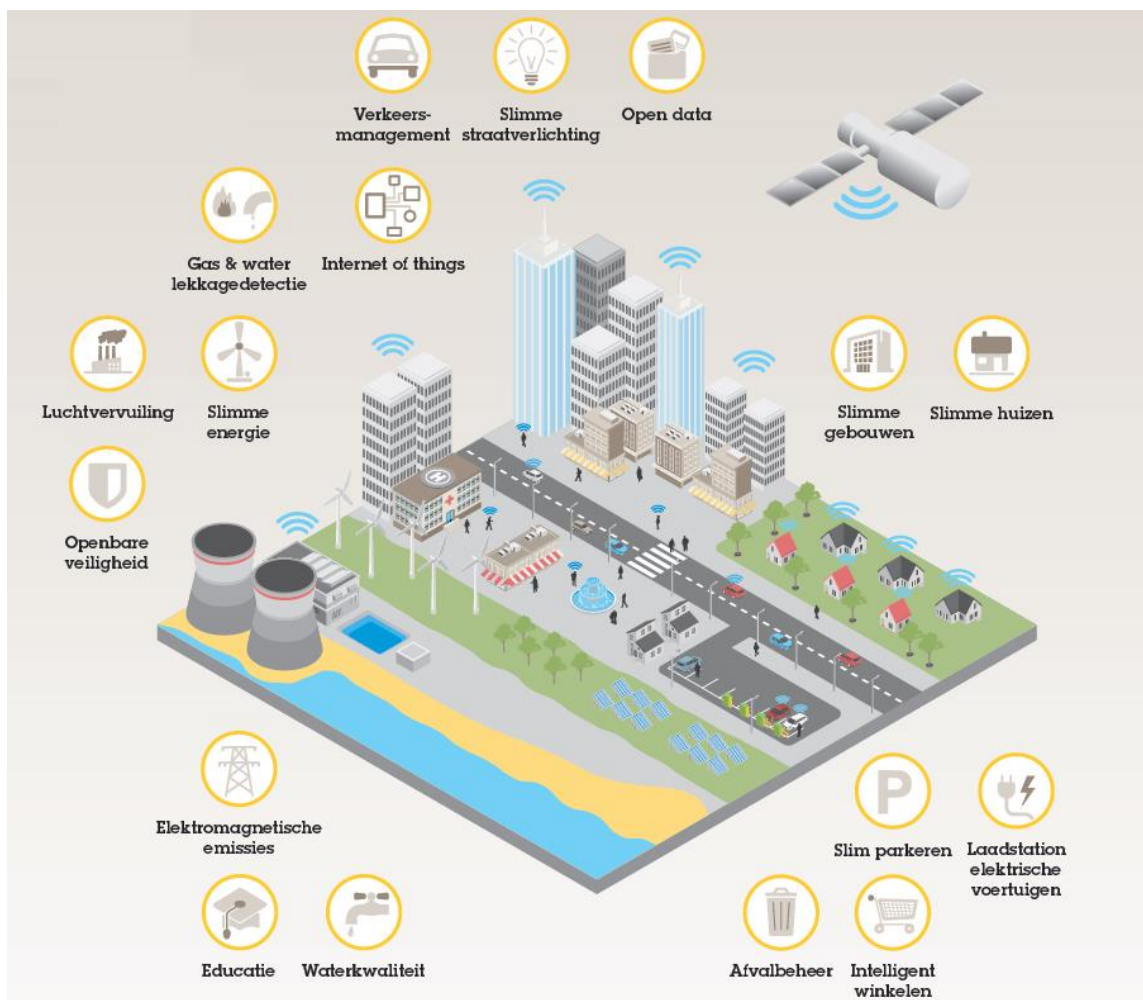
Smart cities en digitalisering

Ontmoeting tussen inwoners en overheid vindt op veel verschillende manieren plaats. Dat kan fysiek, maar Nederland digitaliseert snel. Door de coronacrisis is dit proces zeker met vijf jaar versneld. Ook zien we dat traditionele vraagstukken op gebied van veiligheid, gezondheid, zorg, en in de fysieke leefomgeving steeds meer ondersteund worden door digitale middelen zoals camera's, digitale platforms, zelfhulp op afstand en data-analyse.

In onze gemeente telt iedereen mee. Daarom wil de ChristenUnie dat onze dienstverlening en gemeentelijke projecten aansluiten bij iedere inwoner. Toch dreigen mensen digitale aansluiting te missen waardoor kansenongelijkheid wordt vergroot. Inwoners moeten daarom geholpen worden digitaal vaardig te worden.

In de huidige digitale samenleving moet onze gemeente het risico van verkeerd gebruik minimaliseren. Dit vraagt om een sterke aanpak die zorgt voor de beveiliging van onze gegevens, de aanpak van digitale criminaliteit en de borging van onze privacy. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we erop kunnen vertrouwen dat onze gegevens in goede handen zijn.

- Bij ontwikkelingen van deze technologieën staat niet alleen het welzijn van de individuele burger, maar ook de bloei van de samenleving als geheel centraal.
- De ChristenUnie stimuleert in de gemeente Goose Meren een digitale aanpak, aansluitend bij de landelijke 'Smart City'-aanpak. Bij deze aanpak maken inwoners, bedrijven, scholen, maatschappelijke instellingen en de gemeente samen de regionale samenleving sterker, technologische innovaties te implementeren en deze toegankelijk maken. Dit heeft ook een toegevoegde waarde voor een relatief kleine gemeente als Goose Meren.

3: Voor meer over Smart City zie b.v. https://nl.wikipedia.org/wiki/Slimme_stad

Privacy

Voor een goede uitvoering van de wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan.

Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op. Ze moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt. Alle medewerkers van onze gemeente moeten weten hoe ze met persoonsgegevens om moeten gaan. Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Communicatie

Voor veel mensen wordt de samenleving complexer. Veel ouderen, allochtonen en laaggeletterden vinden het ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp. De ChristenUnie wil dat de gemeente Gooise Meren haar regels zo simpel mogelijk houdt.

- De gemeente communiceert zo duidelijk en eenvoudig mogelijk met inwoners. Hiervoor wil de ChristenUnie een zogenaamd 'versimpelteam' inzetten.
- Informatie dient in ieder geval digitaal beschikbaar te zijn in de meest gangbare talen, om te voorkomen dat online vertaalprogramma's leiden tot verkeerde informatie. Door deze informatie te printen is deze ook fysiek uitdeelbaar.
- De ChristenUnie wil dat berichten over aanvragen en besluiten, zoals vergunningen, (bestemmings)plannen en lokale regelgeving niet alleen digitaal in te zien zijn, maar ook in de lokale papieren media verschijnen.
- In de gemeente Gooise Meren kunnen inwoners naast de digitale weg altijd bij een fysiek loket met hun vragen bij de gemeente terecht.

De kernen van Muiden en Muiderberg vormen al eeuwen een eigen lokale gemeenschap waar Dorpsraad Muidenberg en Stadsraad Muiden kort na de fusie zijn opgericht. In Naarden bestaan diverse Buurtplatforms. In Bussum zijn inmiddels ook buurtplatforms opgericht en zijn er Buurtpreventieverenigingen (vooral gericht op veiligheid). De ChristenUnie is voor het handhaven van de instelling van wijkwethouders, zodat er een direct aanspreekpunt binnen het college is voor zaken/wensen die spelen in een bepaalde wijk of kern. De ChristenUnie waardeert de diverse kernen en buurten als lokale gemeenschap en hecht aan het eigen karakter en de vitaliteit van de lokale gemeenschap.

De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van de vier kernen te betrekken bij zaken die hen raken. Dat vraagt om specifiek kernenbeleid. De ChristenUnie wil kernen en buurten eigen verantwoordelijkheid geven ondersteund met eigen budgetten. De kracht van de kern (wijk) is daarbij het uitgangspunt.

Dorpsraad/Stadsraad/Buurtplatforms/Verenigingen/Coöperaties worden gefaciliteerd om hun belangen vertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de kern/buurt moet worden aangetoond. Voor een degelijk kernen-/buurtbeleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.

Uitgangspunten:

- Er moet alle ruimte voor inwoners gegeven worden die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijvoorbeeld in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- Indiensers van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket en werkt via 'ambassadeurs' in de wijk.
- 'Meer vertrouwen, minder regels': elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden.
- Wijken krijgen meer eigen mogelijkheden om keuzes te maken die passen bij de wijk en eigen budgetten.
- Er moet gestreefd worden naar vroegtijdig open en eerlijk inwoners betrekken bij beleidskeuzes en/of grote ontwikkelingen.
- Procesafspraken bij burgerparticipatie moeten helder zijn.
- De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners begrijpelijk Nederlands (taalniveau B1).
- Digitaal komt schriftelijke communicatie in de meest gangbare talen binnen Gooise Meren beschikbaar. Een duidelijke referentie naar deze digitale informatie wordt in de schriftelijke communicatie opgenomen.

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee bedoelen we dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten hiertoe besluiten. Zij vormen de onderste en daarmee de verantwoordelijke bestuurslaag. Een uitgangspunt van de ChristenUnie is dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht.

De ChristenUnie kiest daarbij om niet op voorhand te fuseren.

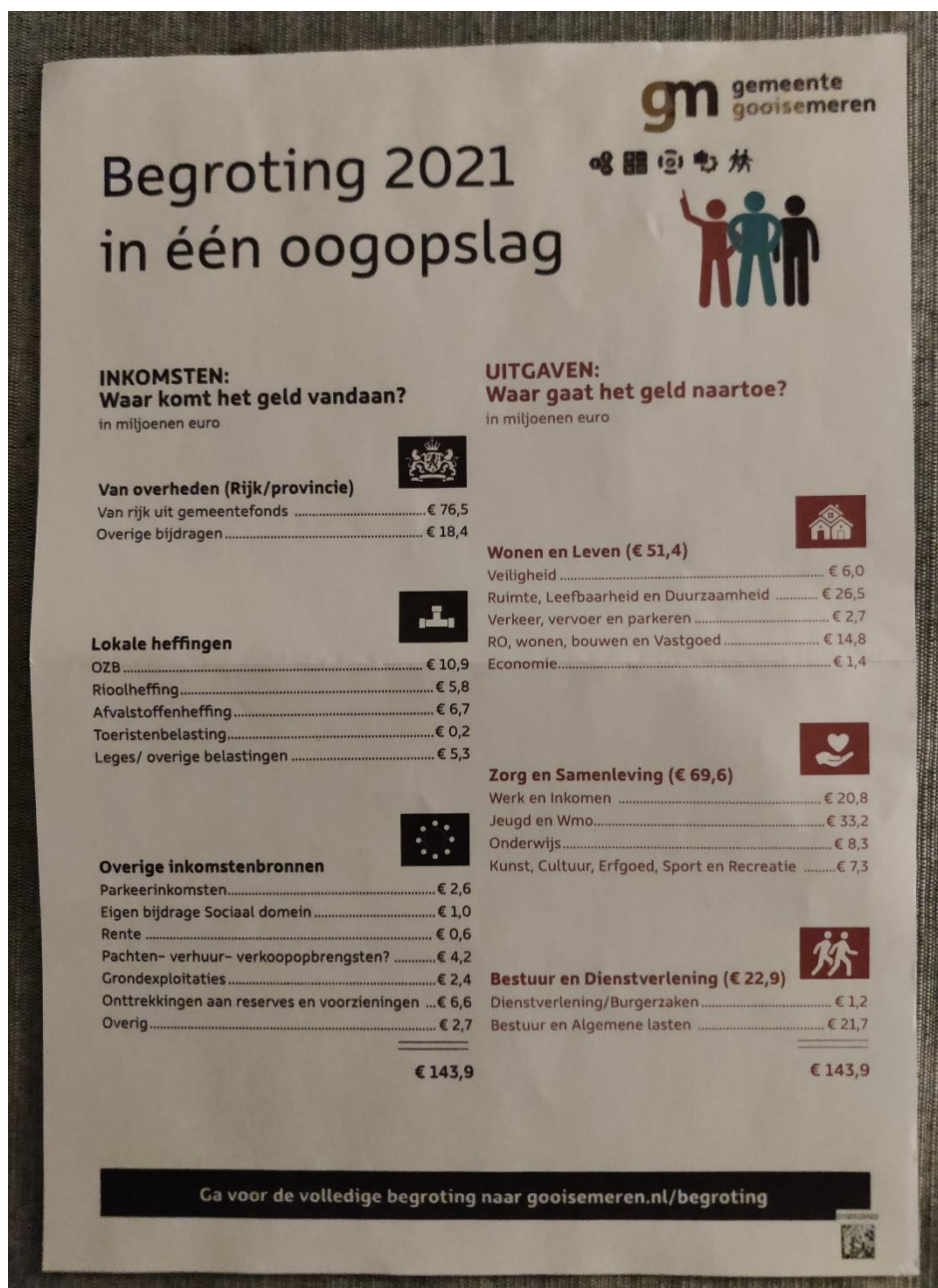
De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) vragen een actieve en kritische houding. Dit is extra belangrijk nu steeds meer samenwerkingsverbanden ontstaan waarvoor helemaal geen vastgestelde regels zijn (bijvoorbeeld RES – Regionale Energie Strategie).

Daarnaast is het belangrijk dat de raad van de gemeente Gooise Meren zicht en controle houdt op besluiten die een GR of een ander samenwerkingsverband neemt.

- Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak, herkenbaarheid en meerwaarde voor de regionale kracht/uitstraling.
- De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- De Raad maakt afspraken over hoe GR'en en andere samenwerkingsverbanden vanuit de Raad worden gevoerd en gecontroleerd.

1.4 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Het gaat om gemeenschapsgelden, die hetzij via de afdracht van de Rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de Onroerende Zaak Belasting (OZB), door onze inwoners zijn opgebracht.

Naar aanleiding van een motie van de ChristenUnie is een bijlage 'Begroting 2021 in één oogopslag' bij de OZB-aanslag gevoegd om inzage in de gemeentefinanciën in hoofdlijnen te geven.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. Dat betekent dat, naast het uitgangspunt dat gemeenten voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren, de gemeente Gooise Meren de komende periode uitgaven en inkomsten in evenwicht moet brengen. De ChristenUnie dringt aan op efficiënt financieel beleid en het goed in beeld hebben en beheersen van risico's om toekomstige generaties niet op te zadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Publieke middelen zijn per definitie schaars: er zijn altijd meer wensen dan dat er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen afwegen. Bij bezuinigingen wil de ChristenUnie de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners (zorg, veiligheid, beheer en onderhoud) van bestaande voorzieningen zo veel mogelijk ontzien. Uiteraard zijn wij voor maatwerk voor mensen met financiële beperkingen.

- De afgelopen periode kenmerkte zich door grote financiële tekorten (onder andere op Jeugdzorg). Wij dringen er zo nodig via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) of anderszins bij de Rijksoverheid op aan om gemeenten een passende vergoeding te geven voor cruciale taken. In 2021 is voor het eerst een extra bijdrage voor Jeugdzorg ontvangen, die gebruikt mag worden om eerdere dekking vanuit andere middelen van een tekort te dekken. De ChristenUnie pleit ervoor deze extra bijdrage aan te wenden om bestaande wachtlijsten in te korten en weg te werken. Zij pleit ook voor doeltreffende zorg (extra) inkopen waarin nog niet voorzien wordt, zoals via het beschikbaar stellen van een persoonsgebonden budget (PGB).
- De gemeente heeft als doelstelling om duurzaam en circulair in te kopen. Keuzes en resultaten zijn meetbaar.
- Misbruik van voorzieningen moet worden voorkomen en als dit wel gebeurt, is een actieve aanpak nodig.
- Spaarzaamheid en een behoudende financiële koers zijn leidend, dus er moeten geen risicovolle investeringen gedaan worden.
- Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om calamiteiten te kunnen opvangen. Structurele uitgaven horen met structurele middelen begroot te worden, dus niet met incidentele meevallers.
- Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- De lokale belastingdruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.
- Een uitzondering voor het stijgen van de lokale belastingdruk is het compenseren van een hogere korting op de uitkering uit het Gemeentefonds vanwege niet gebruikte OZB-ruimte. Hiermee wordt voorkomen dat er een structureel tekort ontstaat. De dienstverlening van de gemeente (heffingen en leges) is zoveel mogelijk kostendekkend.
- Bij problemen die de gemeentegrenzen overstijgen moet worden gezocht naar samenwerking en solidariteit binnen de regio om zo mogelijk tot financiële afspraken te komen of een gezamenlijke lobby te organiseren.

2 Veiligheid

Waar staat de ChristenUnie voor?

Als inwoner van Bussum, Naarden, Muiden of Muiderberg wil je veilig leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. De ChristenUnie vindt daarnaast dat de vrijheden waar we in onze gemeente van mogen genieten, samengaan met verantwoordelijkheden. Naast de wettelijke taak van de overheid zien wij een grote rol voor de samenleving, juist ook als het gaat om veiligheid.

“Hard waar het moet, zacht waar het kan”

Elke buurt of wijk heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het opstellen daarvan. Inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. In deze buurten kunnen jongeren veilig naar school gaan, hebben kinderen ruimte hebben om te spelen, kunnen ouderen actief zijn en nog voluit van het leven genieten. Kortom, daar waar het op alle momenten van de dag voor iedereen veilig is om binnen én buiten te zijn.

Veiligheid gaat over meer dan beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiligere indruk dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet. De ChristenUnie wil zich ervoor inzetten dat de openbare ruimte in Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum er netjes en verzorgd uitziet. Waar mogelijk hebben inwoners een rol in dit geheel. Een voorbeeld hiervan is het ‘adopteren’ van boomspiegels door buurtbewoners. Boomspiegels onderhouden en beplanten (de grond rond de voet van de boom).

De ChristenUnie is tegen de bezuinigingen op de beheersplannen, waarbij naast het verminderen van de kwaliteit van het onderhoud, ook aanmerkelijke risico’s zijn genomen om incidenteel verrast te worden door onverwachte en hogere uitgaven door achterstallig, correctief onderhoud. Dat creëert een risico op hogere uitgaven dan er in het geval van preventief uitgevoerd onderhoud zou zijn. De ChristenUnie wil liever investeren en faciliteren in plaats van sanctioneren.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving. Daarnaast stimuleert de ChristenUnie een effectieve, op herstel gerichte aanpak van daders.

De gemeente Gooise Meren stelt een integraal veiligheidsbeleid vast dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan. In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van organisaties die samenwerken in het kader van veiligheid.

De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan tijdig door de raad wordt vastgesteld, zodat de gemeenteraad invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie. Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen de gemeenteraad, burgemeester, politie en het openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden en dergelijke van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet en internet, zoals appgroepen in de wijk. Cameratoezicht is een prima middel, maar de ChristenUnie wil het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

De ChristenUnie stimuleert dat inwoners van Muiderberg, Bussum, Muiden en Naarden gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie contact legt met de melder over de resultaten. De mogelijkheid van het anoniem aangifte doen biedt inwoners in sommige gevallen veiligheid, maar hierover is nog (te) weinig bekend. De ChristenUnie vraagt om (meer) voorlichting over deze mogelijkheid.

De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk effectief aan te pakken. Belangrijkste aandachtspunten zijn de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de eigen wijkagent.

- Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent.
- Inwoners worden (eventueel per wijk) betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anonieme) aangifte en voor goede terugkoppeling door de politie.
- In wijken waar groepen jongeren structureel overlast veroorzaken, wordt een groepsaankpak opgesteld in overleg met bijvoorbeeld het Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis

(meer info: <https://hetveiligheidshuis.com/het-veiligheidshuis/>).

De harde kern van de groep wordt en de meelopers worden geïdentificeerd en ouders en netwerken betrokken om de overlast terug te dringen. Wij vinden dat burgers betrokken moeten worden bij veiligheid in hun directe omgeving door middel van Burgernet en Buurtpreventie apps.

2.2 Drugs & drank

Mensen zijn geschapen door God. Het kan niet de bedoeling zijn dat zij door drugs, drank, of een andere verslaving zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijtraken.

De ChristenUnie wil de aanwezigheid van coffeeshops en het gebruik van drugs actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten zwaar wegen. De gemeente moet bij aanwezige coffeeshops actief handhaven op de landelijk vastgestelde AHOJ-GI-criteria. (Het is verboden om te afficheren, harddrugs te verhandelen, overlast te veroorzaken, jeugd onder de 18 toe te laten of middelen aan hen te verkopen, grote hoeveelheden te verhandelen en het ingezetenen criterium.) Het afstandscriterium (minimaal 250 meter tot scholen) moet opgenomen worden in het lokale coffeeshopbeleid en hier dient strikt op gehandhaafd worden.

De ChristenUnie is tegen het telen van wiet door individuen in de gemeente en is zeer kritisch over experimenten hiermee. Wiet is en blijft een verboden middel. Door wietgebruik tegelijkertijd te gedogen, geeft de overheid een dubbele boodschap af.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. 'Growshops', die gericht zijn op het leveren van de benodigdheden voor illegale hennepkwekerijen, worden verboden. De gemeente Gooise Meren moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het mag niet zo zijn dat zelfs kinderen het gebruik van een pilletje normaal vinden. Het dumpen van drugsafval levert ook enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. De ChristenUnie roept regelmatig de gemeente Gooise Meren op zich in de regio/provincie sterk te maken voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

De handhaving van de Drank- en Horecawet vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. De ChristenUnie is voor extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen. Sluitingstijden van horeca vaststellen is lokaal maatwerk. Belangrijk daarbij is een totaalpakket aan afspraken met horeca, politie, hulpverlening en omwonenden.

- De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt hiervoor regelmatig 'mystery guests'.
- *Happy hours* in de horeca en reclamestunts voor alcoholische dranken worden via convenanten of via de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aan banden gelegd.
- De gemeente Gooise Meren maakt zich in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.
- De gemeente Gooise Meren voert een verbod in op het gebruik van lachgas in de openbare ruimte. Hier worden de landelijk aangereikte mogelijkheden optimaal benut door vastlegging in de APV.

- De gemeente Gooise Meren zet zich samen met maatschappelijke partners in voor de preventie van alcohol- en middelengebruik. Niet alleen richting de jeugd, maar ook in de richting van ouders/volwassenen. Het is algemeen bekend dat ouders/volwassenen in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg relatief veel en vaak van bijvoorbeeld bier of wijn genieten. Bij een kinderverjaardag wordt al snel de vraag gesteld of je bier of wijn wilt drinken in plaats van bijvoorbeeld koffie of thee.
- De gemeente Gooise Meren zet zich in om de doelstellingen in het landelijk Preventieakkoord (2018) te behalen en formuleert een lokaal (en/of regionaal) Preventieakkoord.
- De ChristenUnie wil dat sportverenigingen meer de nadruk leggen op het verminderen van alcoholgebruik. Tijdens de wedstrijden van kinderen/jongeren wordt er bij de meeste sportverenigingen in Muiden, Bussum, Naarden en Muiderberg geen alcohol geschonken aan volwassenen. Overgang naar bijvoorbeeld alcoholvrij bier is een belangrijke stap ('de alcoholvrije derde helft').
- Het aantal casino's en gokhallen moet verminderd worden en de vestiging van nieuwe wordt voorkomen.

2.3 Seksuele uitbuiting en Prostitutie

Prostitutie is menonwaardig en gaat in tegen eigenwaarde van de prostitué, al is die zich daar (nog) niet altijd van bewust. Criminaliteit, mensenhandel, uitbuiting, eenzaamheid en andere sociale problemen zijn de schrijnende werkelijkheid achter de schone schijn. Wij willen dat de gemeente zich sterk maakt voor voldoende hulp- en uitstapprogramma's voor prostituees. Regelmatige prostitutiecontrole is nodig om schrijnende situaties op te sporen, te handhaven en om hulp (via een uitstapprogramma) te bieden.

Onder jongeren spelen *sexting* en *grooming* een steeds grotere rol. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ouders en scholen samen optrekken als het gaat om voorlichting en hulpverlening.

Met de verschuiving van prostitutie van de clubs en bordelen naar het thuiswerken/internetdiensten, neemt de onzichtbaarheid van de prostitutiebranche toe en daarmee ook het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel. De ChristenUnie wil daarom nieuwe afspraken maken over preventie, opsporing, zorg en samenwerking. Voor exploitanten moet ondernemen in deze sector zo moeilijk mogelijk gemaakt worden. Om die reden komt er een *one-strike-you're-out*-beleid. Na de 'out' wordt een pand her bestemd.

- De gemeente Gooise Meren dient in regionaal verband actief te zijn met uitstapprogramma's voor prostituees (met name in clubs of zelfstandig werkend) ook als het Rijk daar geen middelen voor beschikbaar stelt.
- De gemeente Gooise Meren heeft nauwelijks zicht op de vestiging van seksinrichtingen (clubs of zelfstandig werkend). De ChristenUnie wil daar in de (Veiligheids)regio aandacht voor.
- De gemeente Gooise Meren zorgt voor een veilige opvang voor slachtoffers van pooiers, loverboys en mensenhandelaren.
- Wijkteams/professionals volgen een training om pooier-/loverboysituaties en gevallen van mensenhandel (thuisprostitutie) in de wijk te herkennen en maken afspraken met de politie over handhaving, melding en begeleiding.
- Op scholen wordt, zowel aan de ouders als aan jongeren, voorlichting gegeven over sexting, grooming en over loverboys.

NB. *Sexting* is het verspreiden of delen van seksueel getinte berichten of foto's of video's van zichzelf via mobiele telefoons of andere media. *Grooming* is het proces waarbij een dader het vertrouwen wint van een ander, het slachtoffer, met het doel deze persoon seksueel te misbruiken door aanranding, verkrachting, seksuele uitbuiting, het produceren van kinderporno, ontvoering of mensenhandel).

2.4 Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in de gemeente Gooise Meren moeten we ons bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van het gemeentebestuur kunnen we deze ontwikkelingen op het spoor komen, bijvoorbeeld door aandacht te schenken aan het gebruik van winkelpanden (kap- en massagesalons) of horecapanden die aanwezig zijn op een manier die nauwelijks rendement kunnen opleveren. De gemeente werkt nauw samen met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum).

(Voor meer informatie www.riec.nl)

- De gemeente Gooise Meren komt met een plan van aanpak Ondermijning ter bestrijding van verwevenheid in de boven- en onderwereld met als hoop de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit aan te pakken. Dit kan alleen als er regionale samenwerking is.
- Om illegaal gebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing/panden tegen te gaan komt er beleid gericht op snelle herbestemming.
- De ChristenUnie is voorstander van de Wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Pestuur) en stimuleert deze zo veel mogelijk in te zetten. Dit betekent niet: minimaliseren door de bestaande functionaris weg te bezuinigen, zoals via het huidige sprokkelbezuinigingenbeleid van het College plaats dreigt te gaan vinden.
- De gemeente betreft de inwoners actief bij het herkennen en signaleren van (vermoedens van) ondermijnende activiteiten en het melden hiervan.
- Een succesvolle aanpak van ondermijning begint bij een integer en weerbaar lokaal bestuur en ambtenarenapparaat. In de verplichte gedragscode in de gemeente Gooise Meren moet hier aandacht voor komen.

2.5 Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn; om beschermd te worden tegen mishandeling, omdat de gevolgen van mishandeling groot zijn. Geweld in huiselijke kring komt vaker voor dan we denken. Niet alleen kinderen maar ook ouders en (ex-)partners zijn dagelijks slachtoffer. De ChristenUnie vraagt meer aandacht voor eer gerelateerd geweld en genitale verminking, zoals die in een aantal culturen gebruikelijk zijn. We roepen de gemeente Gooise Meren op om een stevig plan van aanpak op te stellen.

Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling moeten laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Bussum, Muiden, Naarden en Muiderberg. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende, hulp en/of een veilige

opvang zijn. Opvang zien we het liefst op een plek waar alle hulp onder een dak geboden kan worden.

- Tijdens de zwangerschap vindt screening plaats op hoog risicosituaties.
- Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met (extreem) huilgedrag van baby's.
- De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en het versterken van de interactie tussen kind, verloskundige, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.
- Ouderenmishandeling krijgt de komende periode meer aandacht. De gemeente overlegt hierover met mantelzorg- en ouderenorganisaties.
- In gemeente Gooise Meren verlangt de ChristenUnie een integrale aanpak van de gemeente en samenwerkingspartners op het gebied van eer gerelateerd geweld en genitale verminking.

2.6 Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Naarden, Muiden, Bussum en Muiderberg in vrijheid en veiligheid leven. Het verwoest levens, drijft families tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak in het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijkertijd uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtengoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar ook een maatschappelijk vraagstuk.

- In de gemeente Gooise Meren is er integraal beleid om radicalisering tegen te gaan.
- Mocht er sprake zijn van vormen van radicalisering in de gemeente Gooise Meren, dan is het vanuit algemeen veiligheidsbelang zaak om aan onderzoek mee te werken. De privacy van onze inwoners dient bij onderzoek te allen tijde gewaarborgd te zijn.

3 Energie, klimaat en milieu

Mensen zijn onderdeel van een prachtige schepping waarvan het bestaan in Gods handen ligt. We laden op door te wandelen over de hei, te fietsen rond het Naardermeer of door te ontspannen op of langs het water van het Gooimeer. We genieten van de wonderlijke schoonheid van bloemen, bomen, insecten en andere dieren. De ChristenUnie wil krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die zich houdt aan de grenzen van de aarde en aan de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij willen af van olie, aardgas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing in de industrie, bebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energie neutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in en om Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners.

3.1 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte

De ChristenUnie wil toe naar een lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig herbruikbare energie. De gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt dat iedereen daaraan mee kan doen. Juist mensen met minder financiële middelen hebben vaak extra baat bij energiebesparing en isolatie. Dit is nog belangrijker geworden door de gestegen energieprijzen. De ChristenUnie stimuleert dat met name deze groepen met de overstap mee kunnen doen.

Energiecoöperaties en lokale initiatieven

Energiecoöperaties brengen de energietransitie dichterbij de burger en maken lokaal eigendom mogelijk. Daarom willen we dat het gemeentebestuur haar goede samenwerking met 'Energiecoöperatie Gooise Meren Wattnu' voortzet en praktisch en financieel ondersteunt.

Dit geldt ook voor projecten voor kleinere maatregelen thuis, zoals isolatie. Een uitbreiding tot een lokaal (gemeentelijk) energiebedrijf is volgens de ChristenUnie een goed idee. De gemeente ziet dan toe op een goede verdeling tussen de kosten en baten.

Energiecoaches

De ChristenUnie is voor verbreding van de inzet van energiecoaches die, vanuit de coöperatie, inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.

- Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen als zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op warmtenet.
- De gemeente ondersteunt ook de minima in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg bij het verduurzamen van hun woning.
- De gemeente werkt samen met de energiecoöperatie aan een vervolg op de succesvolle projecten die de afgelopen jaren ontwikkeld zijn met behulp van de Rijkssubsidie "Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)".
- De gemeente werkt samen met de energiecoöperatie aan een vervolg op de succesvolle projecten die de afgelopen jaren ontwikkeld zijn met behulp van de Rijkssubsidie "Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW)".

Participatie

Omwonenden moeten nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en windmolens én zij moeten kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat kosten en baten eerlijker worden verdeeld, wat op allerlei manieren kan: van een gebied gebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners/coöperatie. Een voorwaarde is dat dit voor iedereen in onze gemeente bereikbaar is, dus ook voor inwoners met een kleinere portemonnee.

Investeren in warmtenetten

De ChristenUnie wil de potentie van geo- en aquathermie benutten en steeds minder afhankelijk zijn van aardgas en houtige biomassa. Lage- en midden temperatuur warmtenetten hebben meerwaarde voor de verwarming van woonwijken. De ontwikkeling van warmtenetten vraagt echter duidelijke afspraken over de rol van betrokken publieke en private partijen en transparantie over de kosten.

- We staan positief tegenover het initiatief om een aquathermie warmtenet in Muiderberg aan te leggen. De gemeente bewaakt dat het warmtenet volgens een coöperatief model (Warmteschap) wordt ontwikkeld, waarin de zeggenschap bij de deelnemers ligt.
- Het bewonersinitiatief in Muiderberg kan als voorbeeld dienen voor de warmtetransitie in andere plekken in de gemeente. Wij zijn groot voorstander van coöperatieve modellen van warmtenetten en participatie vanuit de buurt. Daarnaast willen we ruimte voor publieke investeringen in warmtenetten en zien een belangrijke rol voor de publieke netwerkbedrijven
- Betaalbaarheid voor deelnemers van een warmtenet is een belangrijk criterium. Transparantie over de kosten, consumentenbescherming en keuzevrijheid staan hierbij hoog in het vaandel.
- Samen met de provincie onderzoekt de gemeente de kansen van geothermie voor de verwarming van woningen.
- Voor het oude centrum van Naarden worden de kansen van een waterstofnet onderzocht.
- Hergebruik van restwarmte van industrie (bijvoorbeeld Givaudan) ten behoeve van woningverwarming wordt onderzocht.

Afscheid nemen van aardgas

Bij nieuwbouw is aardgas loos bouwen inmiddels de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit heeft nogal zijn weerslag op de eigenaar van een bestaande woning. De gemeente Gooise Meren speelt hier lokaal op in door te zorgen voor passende plannen.

- Een inwoner van Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn woning aan te passen. Voor de technische kant is al een loket beschikbaar, maar de financiële kant moet verder ontwikkeld worden.
- De ChristenUnie ziet de rol van de gemeente in het faciliteren van duurzaamheidsfondsen en duurzaamheidsleningen en wil dat de gemeente zich aansluit bij de landelijke verduurzamingsregeling.
- Het uitvoeringsplan om afscheid te nemen van aardgas wordt per wijk samen met de bewoners en gebouweigenaren uit de wijk bepaald.
- 'Voorkom energiearmoede': waar aardgas wordt vervangen door duurzame warmte, investeren we direct in isolatie zodat de energierekening omlaag gaat.
- 'Zon op het dak en laadpalen in Bouwbesluit': de opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Daarom wordt geschiktheid van daken voor zonne-energie en het aanleggen van laadinfrastructuur verplicht in het Bouwbesluit utiliteitsbouw.
- De gemeente zet zich in voor het opwekken van energie op parkeerplaatsen door in de komende periode te werken aan de realisatie van een aantal grote zonneparkeerplaatsen in de gemeente (wellicht bij De Kuil bij SDO of de Hakkelaar langs de A1).

Meer wind- en zonne-energie

De ChristenUnie vindt het belangrijk zorgvuldig met zonne-energie projecten om te gaan. Daarom zijn we kritisch als het gaat om zonne-parken op het land. Eerst moet de gemeente zich richten op het plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwcomplexen in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg, bijvoorbeeld de bedrijventerreinen Gooimeer Noord en Zuid. Daarnaast dient gekeken te worden naar gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed en particuliere woningen (tevens corporatiebezit en VVE's).

- De gemeente Gooise Meren werkt samen met energiecoöperaties, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.
- Beschermd dorps- en stadsgezichten vragen om extra aandacht voor het zoeken naar mogelijkheden die het beschermende gezicht in stand houden. De gemeente geeft het goede voorbeeld door te zorgen voor zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en op het gebied van energiebesparing en zuinige verlichting.
- Voor grootschalige zon- en windprogramma's hanteert de gemeente ook sociaal-maatschappelijke kaders (inspraak, participatie, welke gebieden eerst) met aandacht voor:
  - Actieve betrokkenheid van omwonenden, grondeigenaren en overige belanghebbenden;
  - minimaal 50% lokaal eigendom;
  - zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig ruimtegebruik);
  - de gemeente Gooise Meren hanteert de principes van de Gedragscode Zon op Land.

- Bij keuzes voor het plaatsen van zonnepanelen in onze gemeente gaan we gebruikmaken van de Zonneladder als afwegingskader.
- In Gooise Meren is niet veel ruimte voor windenergie. De Gooimeerkust moet vrij blijven van windmolens. Wellicht kan de gemeente samen met de gemeente Diemen en Amsterdam een windmolenproject mogelijk maken bij het knooppunt A1-A9.

Energiebesparing industrie

De gemeente moet de lokale industrie uitdagen om samen een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken brengen bedrijven elkaar tot ideeën en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

- Duurzaamheid pakt de gemeente Gooise Meren integraal aan en wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen (duurzaamheidstoets).
- De gemeente neemt in de verkeers- en vervoersplannen CO2-emissiereductie integraal op. Hierin is aandacht voor alternatieven voor de auto, het stimuleren van het gebruik van openbaar vervoer en fietsverkeer. Ook zet de gemeente in op het stimuleren en faciliteren van carpoolen.
- Bij grootschalige energieprojecten moet de omgeving zeggenschap krijgen en kunnen participeren.
- De gemeente Gooise Meren zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen en het liefst zo regionaal mogelijk opgewekt wordt.
- In de komende raadsperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- Met woningcorporaties spreken we af dat minimaal de helft van de sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.
- Differentiatie in de OZB-heffing op basis van het energielabel moet mogelijk worden. De vervuiler betaalt meer dan de degene die verduurzaamt.

Inzameling herbruikbare grondstoffen

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. De ChristenUnie wil afval zien als grondstof. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

- In Gooise Meren kennen we geen afval meer, alleen maar grondstoffen. Het GAD-scheidingsstation is dé plek waar grondstoffen een nieuw leven kunnen krijgen. De samenwerking met de Kringloopwinkel en Broedplaats Gooise Meren wordt versterkt, zodat steeds meer mogelijkheden komen voor hergebruik en reparatie.
- Afval scheiden is de norm.
- Het centraal (in de wijken) inleveren van restafval is een goede manier om afval te scheiden. Geef hierbij wel aandacht aan gezinnen (luiers), ouderen en mensen met een beperking en mensen die wonen in hoogbouw.
- Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- De gemeente Gooise Meren stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.

- Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkomen en hergebruiken van afval, zwerfvuil en compost.
- Bij aanbesteding neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.
- Hergebruik via kringloopwinkels en repair-cafés wordt gepromoot.
- De gemeente stimuleert een gezamenlijk aanpak van een circulaire economie met lokale branche en ondernemersverenigingen (bijvoorbeeld voor het uitwisselen van lokale reststromen).

3.2 Klimaatadaptatie (verandering) en Natuurbeleid

Vergroening stedelijk gebied en schone lucht

Natuur is goed voor de mens. De komende periode behouden en breiden we daarom groen uit in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg. Verdichting en vergroening moeten hand in hand gaan om hittestress te verminderen, biodiversiteit in de stads- en dorpscentra te vergroten en bij te dragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen.

- De gemeente Gooise Meren zal het Schone Lucht Akkoord meeondertekenen, zodat de ambitie van 50% gezondheidswinst ruimschoots wordt gehaald.
- De ChristenUnie pleit voor goede voorlichting (campagne) over het stoken van hout en over het nut van houtrookfilters. De gemeente ontmoedigt het gebruik van openhaarden.

Biodiversiteit.

De biodiversiteit (of 'soortenrijkdom') neemt schrikbarend af. Doel is om de biodiversiteit en natuurrijkdom te versterken. Dit doen we in Naarden, Muiderberg, Bussum en Muiden door:

- Vergroening van het stedelijk gebied (met gebruikmaking van inheemse soorten);
- natuurvriendelijke maatregelen bij plagen.

Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' raakt ook de gemeente Gooise Meren. Door versteende gebieden en de toename van extreme buien ontstaat steeds vaker overlast en schade, zoals op de Bussumse Brinklaan en in 't Spiegel. Tijdens de herinrichting van de buitenruimte van het gemeentehuis is ook een waterberging aangelegd om de overlast op de Brinklaan bij extreme buien tegen te gaan. De extremen merken we ook in lange droge, hete periodes. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt. Dit vraagt goede samenwerking met de waterschappen.

Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als één systeem beschouwt, los van de verschillende verantwoordelijkheden. Waterschappen kunnen meer binnenstedelijk investeren dan ze tot nu toe doen. Het merendeel van hun inkomsten komt immers uit de bebouwde omgeving. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie en het deltaprogramma om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

- Er komt de komende raadsperiode een klimaatadaptatieplan dat ten minste samen met het waterschap is ontwikkeld.

- Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne in samenwerking met de tuincentra.
- De gemeente gaat meer doen met de actie 'Steenbreek', waarmee inwoners gestimuleerd worden om het oppervlakte verharding in tuinen terug te brengen.
- Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer en gebruik van regenwater. Bij rioolvervangingswerken worden ook inwoners gestimuleerd hemelwater af te koppelen van het riool.
- De gemeente start een stimuleringsregeling voor hergebruik van regenwater en doet dit zelf ook, bijvoorbeeld voor de spoelen van de toiletten of het sproeien van de tuin.
- De komende raadsperiode zetten we in op de aanpak van achterstallig rioolonderhoud. Waar relevant wordt gekeken hoe rioolvervangingswerken samen kunnen gaan met de aanleg van een warmtenet.
- De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in de gemeente Gooise Meren aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en zonnepanelen leveren meer rendement.

4 Zorg

Waar staat de ChristenUnie voor

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van een of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit nog versterkt. Maar er ontstonden in die periode juist ook mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzagen. Er is kracht in de samenleving. De ChristenUnie blijft daarom inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen, die het niet op eigen kracht redden. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we in gemeente Gooise Meren extra gaan investeren in preventie en vroeg signalering. Want voorkomen is beter dan genezen. De decentralisaties liggen inmiddels ruim vijf jaar achter ons. Nog niet alles gaat goed, vooral omdat de integrale hulp aan inwoners in Bussum, Naarden, Muiden, Muiderberg nog niet goed is ingericht. De ChristenUnie pleit ervoor de (laatste) financiële schotten weg te halen en écht over de systeemwereld van de gemeente heen te kijken naar de leefwereld van mensen. Uitgangspunt van de ChristenUnie is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst, leeftijd of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

4.1 Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd en zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht. In toenemende mate wordt een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën). Als ChristenUnie erkennen we dat de kerk een andere roeping heeft dan de overheid. Kerk en overheid kunnen elkaar vanuit die verschillende roeping, die je gescheiden moet houden, versterken of aanvullen.

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij onder andere de GGZ, maatschappelijke zorg en mantelzorg vluchtelingenwerk) draagt bij aan grotere deelname aan de samenleving en heeft daarnaast meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.

- Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers en/of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- Gooise Meren voert het gebruik van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid in.

- Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet als minimabeleid.
- Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) contract geleverd kan worden dan is een persoonsgebonden budget (PGB) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is. Regelmatig is dit ook goedkoper.
- Er is structureel overleg tussen kerken (diaconieën) en de gemeente om kerken een volwaardige plaats te geven in de sociale structuur van de stad/het dorp/de wijken.
- Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- De ChristenUnie pleit voor meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.
- De gemeente Gooise Meren werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams aan de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid.
- De gemeente organiseert een onafhankelijke ombudsfunctie, die kan bemiddelen tussen cliënten en gemeente.

Personen met verward gedrag

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder GGZ-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. De ChristenUnie wil bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

- Samen met de GGZ maakt de gemeente afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en hoe voorkomen kan worden dat mensen afhankelijk worden van de GGZ.
- De gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte.
- De politie, de GGZ, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen dient te worden dat deze mensen in een politiecel terechtkomen.
- We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk en intensievere samenwerking tussen GGZ, huisartsen, maatschappelijke opvang, woningcorporatie, schuldhulpverlening en andere zorg- en hulpverleners en herstelgroepen.
- De ChristenUnie pleit voor inloophuizen en time-outvoorzieningen voor kortdurende opname.

4.2 Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg (tijdelijke vervanging/opvang) zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zet de ChristenUnie in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

- De gemeente Gooise Meren ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening (tijdelijke vervanging/opvang).
- De ChristenUnie wil specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers, zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie.
- De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- In Gooise Meren ontwikkelen we een visie op informele zorg en de manier waarop de informele zorg zich verhoudt tot de formele zorg.
- De gemeente zorgt voor goede coördinatie van informele zorg.
In Gooise Meren wordt gestreefd naar minimalisatie van de regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning.

4.3 Vrijwilligers

De gemeente Gooise Meren kent vele vrijwilligers en de ChristenUnie is trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.
- De gemeente faciliteert de coördinatie en koppeling van vrijwilligers via bijvoorbeeld een vrijwilligersbank of –loket en draagt er zorg voor dat deze gebruiksvriendelijk is.
- De gemeente biedt de mogelijkheid van een vrijwilligersverzekering.

4.4 Iedereen telt mee en doet mee

Met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is een inclusieve samenleving dichterbij gekomen. Maar de ChristenUnie wil verder. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen. Om die reden wil de ChristenUnie een inclusieagenda opstellen voor Gooise Meren om zo werkelijke stappen te zetten naar de inclusieve samenleving.

- De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners. De gemeente moet ook digitaal goed bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- De openbare ruimte en het openbaar vervoer worden op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Naarden, Bussum, Muiden en Muiderberg en dat zij zich er zelfstandig kunnen redden.
- De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusieagenda. De doelgroep wordt hier actief bij betrokken (ervaringsdeskundigheid).

- De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.
- De gemeente Gooise Meren zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.
- De gemeente Gooise Meren stelt een toiletnorm op, zodat er voldoende beschikbare toiletten aanwezig zijn in drukke voetgangersgebieden en verblijfsgebieden. Om dit te bereiken stelt de gemeente ook de toiletten in gemeentelijke gebouwen open en bemiddelt met horeca en ondernemers.

4.5 Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De ChristenUnie vindt dat de gemeente Gooise Meren daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties, een grote verantwoordelijkheid heeft. Niet alleen woningen, maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten, juist dichtbij huis. Om die reden wil de ChristenUnie het sluiten en centreren van voorzieningen zoveel mogelijk voorkomen.

- Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- De gemeente biedt de 'blijverslening' aan zodat particulieren hun woning makkelijker kunnen aanpassen.
- Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- De ChristenUnie wil ruimte willen geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.

4.6 Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten lang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Toch ontstaat vaak door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. De ChristenUnie heeft hier oog voor en zet zich in om eenzaamheid te bestrijden.

- In overleg met de wijk, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven. Dit kan bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- Sport en bewegen voor ouderen wordt een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- De ChristenUnie wil dat ouderen ouder dan 70 jaar standaard een bezoek krijgen vanuit het wijkteam of welzijnsorganisaties (eventueel door vrijwilligers) om (verborgen) problemen, zoals eenzaamheid op te sporen.

- *Zingeving* wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag een bespreekbaar onderwerp; naast bijvoorbeeld maatjesprojecten maakt de gemeente zo nodig gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze organisaties.
- Gooise Meren wordt een dementievriendelijke gemeente door relevante medewerkers een gerichte training 'Samen Dementievriendelijk' aan te bieden, dementie in de samenleving bespreekbaar te maken en de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- De gemeente neemt het voortouw om met huisartsen, wijkverpleging, geriatrisch deskundigen en verpleeghuizen voor elke wijk één plan over de organisatie van ouderenzorg te maken. Per wijk is er één herkenbaar en aanspreekbaar wijkverpleegkundig team. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft gewaarborgd.
- De website van de gemeente is 'ouderenproof'. Per wijk is er een actuele sociale kaart, die ook in gedrukte vorm beschikbaar is.
- Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal vaardig te maken.

(Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 8: Wonen en ruimte.)

4.7 Alleenstaanden

Steeds meer mensen in onze samenleving zijn alleenstaand. Jongeren settelen later, ouderen komen alleen te staan door verlies van hun partner of mensen zijn hun hele leven alleen. Velen weten prima een zelfstandig leven te leiden. Toch kunnen perioden in het leven een zware last zijn op de schouders van alleenstaanden, zodat zij extra hulp of aandacht nodig hebben. Zij kunnen namelijk niet terugvallen op een partner en hulp vragen kan lastig zijn en (te) laat gebeuren. Dit gebeurt veelal omdat zij gewend zijn om zelfstandig problemen op te lossen en daarmee niet op anderen te leunen. Als ChristenUnie willen wij hier zorg voor dragen en kijken we hoe we alleenstaanden kunnen ondersteunen waar nodig.

- In het gemeentelijk beleid wordt in kaart gebracht welke ondersteuning er nodig is voor alleenstaanden.
- In de gemeente Gooise Meren zijn we extra alert op eenzaamheid onder alleenstaanden en hebben we een plan van aanpak om, met de inwoners van onze gemeente, eenzaamheid te voorkomen.

4.8 Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te verliezen in verslavingen als alcohol, roken, drugs, seks en gokken. De ChristenUnie wil dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek inneemt. De preventie dient niet alleen gericht te zijn op alcohol en softdrugs, maar verslavingen als gamen moeten ook meegenomen worden. Daarbij is de opkomst en acceptatie van synthetische drugs zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op universiteiten, scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en vervolgens op het veilig gebruik en de controle ervan.

(Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 2: Veiligheid.)

4.9 Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Gooise Meren is verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons ervan bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren en dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan onze maatschappij.

De ChristenUnie pleit allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen.

De alleenstaande, minderjarige vreemdelingen (amv'ers) verdienen bijzondere aandacht. Het percentage dat in de problemen raakt en een opleiding niet afmaakt, is hoog.

De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar ook bewaken dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt. Dit kan ondervangen worden door (tijdelijk) extra huisvesting te realiseren of door het verbouwen van bijvoorbeeld kantoorpanden tot woningen. De gemeente Gooise Meren dient hier zo nodig actief het gesprek over aan te gaan met het provinciebestuur. 'Asielzoekerwijken' of 'vluchtelingenflats' zijn absoluut onwenselijk en daarom is spreiding belangrijk.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden leidend zijn.

De ChristenUnie vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer, mogen uitgeprocedeerde asielzoekers (vluchtelingen) daar niet de dupe van zijn. De gemeente Gooise Meren dient tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) te bieden, ook wanneer de landelijke regeling hiervoor is stopgezet (al nemen inwoners en maatschappelijke organisaties als kerken in andere gemeenten in de regio hierin al een belangrijke taak op zich, met name Amsterdam).

- De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders. Indien nodig worden er extra (tijdelijke) woningen of alternatieve woonvormen gerealiseerd.
- Activiteiten vanuit de samenleving die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd. De gemeente steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- Voor amv'ers wordt in overleg met het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart.
- De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen. Voorlichting over het sociale en pensioenstelsel in Nederland en het effect daarvan op het huidige inkomen, blijkt een belangrijk gegeven te zijn.
- De gemeente zorgt voor tenminste bed, bad en brood én begeleiding voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.

- Het gemeentebestuur maakt, in samenspraak met alle belanghebbenden (het COA, de IND, VluchtelingenWerk Nederland, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.
- We zorgen dat er een plan is voor noodopvang van vluchtelingen.

5 Gezin, jeugd en onderwijs

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Gooise Meren moet daarom inzetten op het stimuleren en ondersteunen van inwoners tot het vormen en in stand houden van veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók zij die extra ondersteuning nodig hebben. In zowel Naarden, Bussum, Muiderberg als Muiden moet onderwijs en ondersteuning zijn die past bij de cultuur, identiteit en achtergrond van het gezin. Als dit niet haalbaar is, moet dit zo dichtbij mogelijk beschikbaar zijn (bijvoorbeeld Gooi & Vechtstreek of Almere).

5.1 Ondersteuning van kinderen en jongeren

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. De ChristenUnie wil dat stellen met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente Gooise Meren ouders ondersteunt door ouderschaps cursussen via consultatiebureaus aan te bieden. De eerste 1000 dagen van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In Bussum, Muiden, Muiderberg en Naarden gaan we met de Jeugdgezondheidszorg/GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over

pijnlijke vechtscheidingen. We sluiten ons aan bij de brief van kinderen die we ontvangen hebben via:

Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. De ChristenUnie pleit voor meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.

- Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg, maar daarnaast op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.
- Ouderschaps cursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn, zoals 'Marriage Courses' in samenwerking met maatschappelijk organisaties, zoals kerken.
- De ChristenUnie is voorstander van initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, bijvoorbeeld via buurtgezinnen, 'Home-Start' en de 'Family Factory'.

Effectieve ondersteuning

Door in 2015 de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. We zijn een eind op weg maar om de transformatie echt te laten slagen zal er verder ingezet moeten worden op niet alleen voldoende middelen van het Rijk voor deze taak maar ook op een integrale blik op de achtergrond van de problemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp.

We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarin ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. Ouders willen dat hun kinderen het beter hebben dan zij het gehad hebben. Daardoor is het moeilijk geworden om te accepteren dat bepaalde moeilijkheden bij het leven horen. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we in de gemeente Gooise Meren het normaliseren van dergelijke (tijdelijke) moeilijkheden weer bespreekbaar maken, waarbij uiteraard niemand met een hulpvraag de deur wordt gewezen of complexe problematiek niet wordt herkend.

De ChristenUnie pleit daarnaast voor preventie en vroege signalering, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat dat op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals één plan maakt. De ChristenUnie wil in de gemeente Gooise Meren de volgende drie belangrijkste punten aanpakken, zodat de kosten in de jeugdzorg beheersbaar zijn.

- De scholen in Muiden, Naarden, Muiderberg en Bussum moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt, is het nodig dat er een goede link is tussen jeugd, scholen, jeugdzorg en gemeente.
- Door de praktijkondersteuners bij de huisarts (POH-GGZ) zetten we professionals in om jeugdigen met lichte psychosociale problematiek ondersteuning te geven.
- De ChristenUnie wil zich sterk maken voor afbouw van residentiële jeugdzorg. Kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet en dan wordt er een pleeggezin gezocht en zo nodig bieden we maatwerk of kijken we of een gezinshuis een oplossing is.

In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken (van gezinnen) inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en hun ouders die complexe en zware ondersteuning nodig hebben. Het spreekt voor zich dat het Rijk daarvoor voldoende adequate middelen beschikbaar stelt!

Om snel hulp te kunnen bieden, is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorgarrangementen te laten ontwikkelen of Jeugdzorg op scholen spreken te geven. Vanwege leerplicht is de school de vindplaats en handelingsplaats van ondersteuning. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of school in te schakelen. Daarmee hopen we stevig in te kunnen zetten op preventie en te voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg coördineert. Daarnaast willen wij passend onderwijs en Jeugdzorg zoveel mogelijk ontschotten.

- De ChristenUnie wil extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.
- Ouders/gezinnen worden voldoende gewezen op de mogelijkheid om via een PGB identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kopen als de gemeente deze zorg zelf niet heeft ingekocht. Het bieden van de juiste zorg, zorgt op termijn voor uitstroom. Op dit moment lijkt het erop dat weinig tot geen uitstroom plaatsvindt. De ChristenUnie roept de consulenten in de Jeugdzorg op te sturen op hulp die de oorzaak van de hulpvraag onder de aandacht brengt en dat de behandeling daarop gericht is. Alleen het bestrijden van symptomen geeft geen soelaas. Huisartsen krijgen ondersteuning van professionals in de Jeugdzorg om doorverwijzing efficiënt en effectief te regelen.
- De gemeente zorgt samen met de zorgpartners voor continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden. Het mag niet zo zijn dat geboden zorg opeens ophoudt wanneer een jeugdige 18 jaar wordt.
- Multiprobleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarbij betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.
- Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar vooral op kwaliteit. Benodigde kwaliteit biedt de juiste zorg en geeft een gezonde uitstroom.
- Voordat het wetsvoorstel voor het vereenvoudigen van de keten rond jeugdbescherming door de Tweede Kamer is goedgekeurd, is het van belang dat er op regionaal niveau door de Jeugdbescherming, het lokale team, Veilig Thuis en de Raad

voor de Kinderbescherming nauw wordt samengewerkt om dubbel werk en tijdverlies te voorkomen.

- Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de WMO, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.

- Voor zwerfjongeren is voldoende opvang en begeleiding en zogenaamde spookjongeren worden opgespoord.
- De gemeente Gooise Meren biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders en zorgt voor voldoende deskundige ondersteuning zodat kinderen, als dat wenselijk is, opgevangen worden in hun eigen omgeving en pleegouders het volhouden. De kwaliteit van de ingekochte pleegzorg is hier van cruciaal belang. Hoewel pleegouders het niet altijd aangeven, is structurele aandacht en in gesprek blijven van essentieel belang.
- De ChristenUnie pleit voor voorlichting over digitale veiligheid op scholen en aan ouders, zodat kinderen bewust en veilig leren omgaan met internet en sociale media.
- Wij willen aandacht voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, extra inzet op het voorkomen van depressies en suicide onder jongeren. Ondersteun ouders, jongeren, scholen en andere organisaties met het bespreekbaar maken van depressie en suïcidedgedachten. Gepest worden kan desastreuze gevolgen hebben.
- We bevorderen de weerbaarheid van kinderen en jongeren en maken de moeilijkheden van het leven bespreekbaar.

5.2 Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. Kernbegrippen voor goed onderwijs zijn keuzevrijheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid en professionaliteit. Dit goede onderwijs willen we als lokale ChristenUnie ondersteunen waar dat binnen onze mogelijkheden ligt.

De ChristenUnie is voor de vrijheid van onderwijs. Elke soort onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de

gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteert. Ouders behouden in de gemeente Gooise Meren de vrijheid van schoolkeuze.

De scholen in Muiderberg, Bussum, Muiden en Naarden zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In de gemeente Gooise Meren biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de wijk waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders. Passend onderwijs is volgens ons onderwijs waar ieder kind zijn of haar talenten kan ontplooien. Passend onderwijs biedt maatwerk op het gebied van kennisontwikkeling, de opbouw van sociale vaardigheden en andere cruciale ontwikkelingen.

PASSEND ONDERWIJS

IS DAT PASSEND VOOR HET KIND OF VOOR DE MAATSCHAPPIJ

The logo for Loesje is written in a cursive, handwritten style. The word 'Loesje' is written in black ink, with a horizontal line underneath the letters 'e' and 'j'.

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij geven uitvoering aan het bieden van inclusief onderwijs aan alle kinderen. Het is daarbij belangrijk dat onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd zijn en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor leerlingen nodig is om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

- Voor het versterken van preventie en vroeg signalering werkt de gemeente zoveel mogelijk samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijft de ChristenUnie in de komende tijd doen, omdat zij de waarde van elke vorm van onderwijs inziet. Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. De ChristenUnie vindt dat dit een keuze is van individuele ouders. Als sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van vroeg- en voorschoolse voorzieningen.

- Het is belangrijk dat ouders van deze mogelijkheden gebruikmaken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en

waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en voegschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. De ChristenUnie stimuleert een warme overdracht (van leerlingen van het PO naar het VO; niet van dossiers of nummers) zeker waar het gaat om kwetsbare jongeren.

Wat de ChristenUnie zorgen baart, is de tendens om kinderen en jongeren zo vroeg mogelijk bijlessen te geven om de 'hoogst' mogelijke opleiding te kunnen halen. De prestatiedruk wordt opgevoerd door aan de hoog gestelde verwachting van ouders te voldoen. Dit gebeurt ook nog eens in een levensfase waarin jongeren op zoek zijn naar zichzelf. Volgens de ChristenUnie gaat een te hoge prestatiedruk ten koste van een gezonde en evenwichtige ontwikkeling.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt in Gooise Meren meer gaan samenwerken. Dat kan door actief de samenwerking te zoeken, bijvoorbeeld door aan te haken bij groepen die dit al doen, zoals ondernemersverenigingen, een lokaal netwerk, maar ook door in haar aanbesteding te stimuleren dat plaatselijke aannemers stageplekken beschikbaar stellen. Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en Jeugdzorg.

- De ChristenUnie vindt het de verantwoordelijkheid van de gemeente om het goede voorbeeld te geven ten aanzien van de nieuwe inwonersopdracht en om scholen daarbij te ondersteunen.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg. Hierbij moet vooral aandacht zijn voor arbeidsmarktrelevante

VMBO- en MBO-opleidingen, of die opleidingen nu in de gemeente Gooise Meren gevestigd zijn of bijvoorbeeld in Hilversum, Almere, Utrecht of Amsterdam.

- De ChristenUnie vindt dat de gemeente Gooise Meren een relevant aantal stageplaatsen beschikbaar moet stellen voor de jongeren uit de eigen gemeente. We vragen vooral aandacht voor stages van (V)MBO -leerlingen.
- In de gemeente Gooise Meren krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving. De ChristenUnie wil adequate ondersteuning voor leerlingen die uit dreigen te vallen.
- De gemeente stimuleert dat er op iedere basisschool binnen een klas of groep leerlingen met een complexe ondersteuningsvraag onderwijs kunnen volgen.
- Er komt extra begeleiding vanuit het wijkteam in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie niet of weinig naar school gaan. De doelstelling is dat zij op termijn weer meer of normaal naar hun school/opleiding kunnen gaan.

Leer met je hoofd, je hart en je handen

- De ChristenUnie wil dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor haar deel ten aanzien van de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd en er aandacht is voor duurzaamheid en een goed schoolklimaat. In het opgestelde Integraal Huisvesting Plan voor de scholen in de gemeente Gooise Meren is dit voor de gebouwen geborgd. Ruimte voor ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs dient daarbij gestimuleerd te worden. De verbouw/nieuwbouw van schoolgebouwen biedt de uitgelezen mogelijkheid. Denk hierbij aan het plan dat door de Vondelschool is besproken met de Gemeenteraad of de fusie van de Vitusmavo in Naarden en het Willem de Zwijger College in Bussum om te fuseren tot een middelbare school met Montessori-onderwijs. Om zich hiermee te onderscheiden van het Vitus College en 't Goois Lyceum en brede opleidingsmogelijkheden aan te bieden op één middelbare school.

- De gemeente Gooise Meren versterkt waar mogelijk de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO.
- De ChristenUnie ziet voor de gemeente een stimulerende rol, en waar nodig faciliterend, om projecten te ondersteunen op het vlak van:
- Het bevorderen van leesvaardigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning van leesclubs en taal- en leesstimuleringsprogramma's;
- het voorkomen van pesten;
- het versterken van gelijke kansen voor iedereen, mede door de impact van de coronacrisis;

- voorlichting aan ouders dat het belangrijk voor hun kind is om de opleiding te volgen die bij het kind past en niet vooral bij de verwachtingen die de ouders aan het kind stellen. Ze daardoor weerbaar maken tegen de maatschappelijke, sociale druk om de hoogst mogelijke opleiding te volgen;
- waardering uitspreken en zichtbaar maken voor iedere leerling die passend onderwijs volgt.

Bijvoorbeeld bij een Bachelor Science diploma uitreiking kregen alleen Cum Laude geslaagden een bos bloemen. Dat is een voorbeeld van ongelijke waardering waar we als ChristenUnie tegen ageren.

Het is belangrijk dat ouders van de mogelijkheden gebruikmaken en dat, als zij daar de middelen niet voor hebben, deelname door de gemeente wordt bekostigd.

De ChristenUnie vindt het belangrijk de lokale middelen, die voor jeugdzorg en onderwijs bestemd zijn, zo beschikbaar te stellen dat de scholen er die investeringen mee kunnen doen die de ontwikkeling van de leerlingen optimaal benutten (meedenkende en faciliterende gemeente).

6 Economie

6.1 Duurzame werkgelegenheid

De ChristenUnie staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een goede markt komt tot haar recht als arbeid en kapitaal geen tegengestelde krachten zijn en als ondernemers, werkgevers en werknemers van elkaars talenten profiteren. Bedrijven en ondernemers in gemeente Gooise Meren zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties. Een sterke lokale en regionale economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

De Coronacrisis heeft laten zien hoe sterk bedrijven afhankelijk zijn van een goed functionerende overheid. Aan de andere kant mogen we van ondernemers en bedrijven vragen

*Wijsheid zorgt voor rust en vrede in je leven
(Spreuken 3:17)*

om dienstbaar te zijn aan de lokale samenleving. De lokale overheid speelt samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers.

- De gemeente Gooise Meren stelt zich op als partner voor ondernemers.
- De gemeente moet goede voorwaarden scheppen, en lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap stimuleren, zoals de Groene Afslag bij Buurtschap Crailo.
- Gemeentelijke inkoop doen we in gemeente Gooise Meren zoveel mogelijk lokaal of regionaal (MKB-vriendelijk aanbesteden).
- Bevorderen van innovatie in het MKB is belangrijk. Toekomstbestendige (familie)bedrijven moeten voortdurend doorontwikkelen. De gemeente ondersteunt, bijvoorbeeld via (het stimuleren van onderlinge) kennisdeling/kenniskringen.
- Ondersteuning van starters en doorgroeiers. Succesvolle ondernemingen zijn allemaal klein begonnen. Het is belangrijk dat de lokale overheid starters op de arbeidsmarkt ondersteunt met goede werkplekken, waar afstemming, kruisbestuiving en ondersteuning kan plaatsvinden.
- De ChristenUnie in gemeente Gooise Meren wil dat de lokale overheid investeert in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid, ook digitaal.
- De gemeente gaat lokale en regionale economische clusters, zoals de Metropool Regio Amsterdam (MRA) versterken en uitdragen. Hierbij geldt het principe: "If you can't beat them, join them", naast de positieve mogelijkheid dat er een krachtiger stem en lobby richting Den Haag gevoerd kan worden als MRA, dan als regio 't Gooi & Vechtstreek (GV) of gemeente Gooise Meren alleen. We zijn kritisch op de bestuurlijke inbreng en

ZZP'ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (ZZP'er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat de ChristenUnie betreft actief gebruikmaken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen. Het voeren van een bedrijf aan huis moet een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt.

- ZZP'ers in de gemeente Gooise Meren worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente te bevorderen, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flexplekken in publieke ruimten open te stellen voor startups.

Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Bussum en Naarden zijn een visitekaartje van de gemeente. Het zijn de plaatsen waar geld verdiend wordt, ondernemers elkaar ontmoeten en banen worden gecreëerd, maar ook plaatsen waar inwoners de hele dag verblijven om te werken.

- In overleg met het bedrijfsleven gaan we leegstand voorkomen. In gemeente Gooise Meren zetten we op tijd in op herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. Leegstand trekt criminaliteit aan.
- De gemeente Gooise Meren stimuleert goede onderlinge samenwerking tussen ondernemers met (vrijwillig of verplicht) parkmanagement.
- Een ondernemersfonds of een BIZ (Bedrijven Investeringen Zone) kan ondernemers helpen om gezamenlijk bij te dragen aan een beter ondernemersklimaat.
- Zorg voor goede bereikbaarheid per OV en (OV-)fiets.
- Maak bedrijventerreinen aantrekkelijker door groene ruimtes toe te voegen zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonden.
- De ChristenUnie wil dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwekking van duurzame energie. Maak samen duidelijke doelen voor energiebesparing.
- Stimuleer de circulaire economie door kenniskringen die zich richten op het besparen van grondstoffen te besparen, energie en het gebruik maken van elkaars warmte of energie.
- De ChristenUnie is tegen 'verdozing' van het buitengebied. We verzetten ons tegen de bouw van distributiecentra in ons groene gebied

6.2 Werken en rusten

De ChristenUnie hecht grote waarde aan een goede balans tussen werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte onderstreept. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken, en een zevende dag om te genieten van rust, kerkdiensten, verstillingsmomenten en van gezin en familie.

We zien dat door de toename van koopzondagen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen en soms zelfs door eigenaren van winkelcentra worden gedwongen

hun winkel op zondag open te stellen. Soms is in gemeente Gooise Meren sprake van dwang om op zondag te werken via de macht van grote winkelketens.

- Winkeliers mogen niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen. De gemeente moet dit garanderen en bewaken.
- De ChristenUnie is niet voor verruiming van de zondagsopenstelling van winkels. In de praktijk blijkt dat naast de supermarkten er weinig belangstelling is voor openstelling van winkels in het centrum van Bussum, vanuit zowel de inwoners als de winkeliers.

6.3 Recreatie en toerisme

Ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren. Samen met recreatie- en toeristische ondernemers maakt de gemeente een plan met als doel het stimuleren en uitbreiden van dagrecreatie in en rond Muiden, Naarden, Bussum en Muiderberg.

- Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters gaan we inzetten op een optimale ontsluiting van fiets- loop- (sup- en kanoverbindingen), voor zowel recreatie als het woon-werkverkeer.
- Inzet op gebiedspromotie (Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum), samen met inwoners en lokale ondernemers.

6.4 Bloeiende kernen

De detailhandel verandert van aard en structuur. Hier moeten we de komende periode inspelen. De ChristenUnie let hierbij op de leefbaarheid van de kernen en op sociale veiligheid in en rond winkelgebieden.

- Om het winkelgebied in Bussum meer te concentreren en de leefbaarheid van de binnenstad te bevorderen, gaan we winkelbestemmingen zo nodig wijzigen in woonbestemmingen.
- Door een (gezamenlijke) aanpak van winkelcriminaliteit en een goed winkellocatiebeleid wordt de positie van (kleine) winkeliers verbeterd.
- De ChristenUnie zet zich in voor optimaal onderhoud en de uitstraling van de openbare ruimte in de binnenstad en winkelcentra. Toegankelijkheid voor mensen met een beperking is een belangrijk punt van aandacht.
- In kleine kernen/stadswijken zetten we in op het behoud van functies. Kleine winkelcentra zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid en sociale contacten. We gaan hier creatief mee om, bijvoorbeeld door het combineren van functies.

7 Meedoen op de arbeidsmarkt

Waar staat de ChristenUnie voor?

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en we contacten aangaan met anderen. Helaas telt de gemeente Gooise Meren momenteel rond de 2000 werkzoekenden. Veel mensen hebben de afgelopen periode een beroep moeten doen op de steunmaatregelen van het Rijk, zoals mensen met een eigen zaak of ZZP'ers. Het is belangrijk dat zij hun beroep weer uit kunnen oefenen en dat dit rendabel is.

In onze gemeente maken ongeveer 1400 mensen gebruik van de bijstand/participatiewet. Het is goed dat we veel regelingen hebben om deel te blijven nemen aan de samenleving. Een fatsoenlijk inkomen is belangrijk. Daarnaast zijn teveel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven. Ook het langdurig gebruikmaken van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit mag niet gebeuren.

We leven in een van de rijkste landen ter wereld. Toch is er in Nederland armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt dat niemand in Bussum, Naarden, Muiden of Muidenberg aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

- De ChristenUnie in gemeente Gooise Meren zet zich in voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en de menselijke maat waar mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden over hun leven.
- De ChristenUnie zet zich in voor positief bijstandsbeleid waarin mensen niet gezien worden als een kostenpost, maar ondersteund worden om een bijdrage te leveren aan de buurt en plaats waar ze wonen. De gemeente is daarin een betrouwbare partner die met vertrouwen in mensen, uitgaat van mogelijkheden van inwoners en daarin niet de regels leidend laat zijn. Dit kan door bijvoorbeeld te werken met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.
- Solidariteit komt van twee kanten. Dit betekent rechten én plichten. De gemeente staat dicht bij haar inwoners en helpt bij het herstellen van een fout. We bestempelen mensen niet zomaar als fraudeur. Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens en is er geen recht meer op uitkering.
- In gemeente Gooise Meren zijn we alert op arbeidsdiscriminatie op welke grond dan ook. De gemeente zelf moet ook oog hebben voor ongelijkheid in eigen beleid.

7.1 Aan het werk

De arbeidsmarkt verandert continu. Naast vaste contracten bij bedrijven, beginnen steeds meer mensen voor zichzelf (ZZP). Binnen de zorg, logistiek en bouw volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op. Nieuwe beroepen komen op en mensen die al lang in een bedrijf werken, zullen vaker moeten worden bij- of omgeschoold. Voor de een is dat vanzelfsprekend, voor de andere persoon is dat lastig. Vooral jongeren zijn daarin kwetsbaar.

- De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte en middellange termijn.
- De gemeente Gooise Meren stimuleert vestigingsbeleid voor bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de plaatselijke behoefte/scholing.

De ChristenUnie ziet graag dat overheid, onderwijs en ondernemers samen optrekken om mensen aangehaakt te houden in deze ontwikkelingen. Er zijn positieve resultaten van mentorprojecten, JobHulpMaatjes, meester-gezel-constructies en coaching trajecten, waarbij vrijwilligers werkzoekenden ondersteunen of waarbij ondernemers als een mentor startende ZZP'ers op weg helpen.

Voor mensen met een beperking moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald, of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en maakt bedrijven enthousiast, ook door ze te ontzorgen.

Mensen met een beperking verdienen aandacht en begeleiding op de werkvloer door een coach of een collega die kennis heeft van de problemen die ze dagelijks ervaren. Dit zorgt voor meer begrip van collega's en meer werkplezier bij de werknemer. Het is belangrijk dat UWV en gemeenten deze ondersteuning inkopen/aanbieden. Daarbij zijn we alert op misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen. Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen, moeten juist worden gestimuleerd. De gemeente Gooise Meren zoekt betrouwbare en 'vaste' partners zodat we duurzame plaatsingen realiseren.

De ChristenUnie vindt het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving kan, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol zijn en uiteraard ook voor de samenleving. Met de Participatiewet is de rol van het SW-bedrijf (Sociale Werkplaats) veranderd. Dit vraagt om zorgvuldigheid omdat expertise niet verloren mag gaan. Tegelijk is de gemeente Gooise Meren verplicht beschut werk te bieden. De ChristenUnie is voor een coöperatieve samenwerking tussen Sociale Werkplaats en werkgevers.

- De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende werkervaringsplekken en participatiebanen.
- De gemeente zet in op meerjarige projecten en programma's van vrijwilligers waarbij kwetsbare doelgroepen worden ingezet in het bedrijfsleven en/of maatschappelijk organisaties.
- De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken en naar begeleiding vanuit de samenleving via vrijwilligers.
- De ChristenUnie vindt dat de gemeente heel zorgvuldig moet zijn als het gaat om het vragen van een tegenprestatie. Het is belangrijk een tegenprestatie zoveel mogelijk

aansluit bij de eigen kennis en talenten van mensen. De tegenprestatie mag niet ten koste gaan van regulier werk en ook mantelzorg geldt als tegenprestatie

- De ChristenUnie wil dat er aparte aandacht is voor re-integratie van 55-plussers omdat deze groep aan andere aanpak vraagt. Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratietrajecten (leerwerktrajecten) bieden, worden beloond.
- De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers-)werk te krijgen.
- In de gemeente Gooise Meren komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten en vormen van regelarme bijstand. Bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones, het doen van parttime werk, duidelijk beleid met betrekking tot giften en bijverdiensten en door het mogelijk te maken een eigen bedrijf of onderneming te starten met behoud van uitkering. De gemeente zorgt ervoor dat er een goed vindbare plek is waar jongeren, werkzoekenden, mensen met een beperking, nieuwkomers en werkgevers tot een optimale match kunnen komen.

Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook voor hen geldt: hoe eerder, hoe beter.

- Voor vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen. Binnen de nieuwe inburgeringswet zijn hiervoor voldoende mogelijkheden.
- De gemeente Gooise Meren zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.

Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij zijn voor onze lokale economie belangrijk maar vormen een kwetsbare doelgroep. Regelmatig hebben zij te maken met uitbuiting, mensenhandel, slechte woonomstandigheden en door de taalbarrière is het moeilijk deel uit te maken van onze Bussumse, Naarder, Muider of Muiderbergse samenleving.

De ChristenUnie is voorstander van lokaal beleid dat bijdraagt aan integratie en dat het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland verblijven, zich inschrijven in het BRP (Basis Registratie Personen). Hiermee krijgen zij dezelfde rechten (zorg!) en plichten als elke Nederlander. In gemeente Gooise Meren spreken we af dat de werkgevers en uitzendbureaus hun werknemers hierop wijzen.

- De gemeente Gooise Meren sluit een convenant met betrokken werkgevers en uitzendbureaus, waarin afspraken staan over inschrijving BRP, huisvesting, arbeidsomstandigheden en rechten en plichten van arbeidsmigranten.
- In onze gemeentelijke wetgeving (APV – Algemene Plaatselijke Verordening) komen regels over onder andere de exploitatievergunning en andere regels (overlast, het aantal personen per woning, et cetera) rond het huisvesten van arbeidsmigranten.
- In de gemeente Gooise Meren controleert de gemeente regelmatig huisvesting en arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten, ook om mensenhandel op het spoor te komen.

7.2 Armoede en preventie

In Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg groeien teveel kinderen in armoede op. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen werkende ouders heeft. De ChristenUnie wil armoede te allen tijde bestrijden. Armoede leidt tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en levert veel stress op.

- Omdat voorkomen altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroeg signalering. Gezinnen met kinderen behoeven extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat, doorbreken.

Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen. Nu is het een wirwar van regels die veel administratieve rompslomp veroorzaakt. De ChristenUnie wil dat gezinnen optimaal gebruik maken van de regelingen. Dit is onderdeel van één gezin, één plan en één regisseur. Deze regisseur zorgt ervoor dat op alle fronten wordt meegedacht: werk en opleiding, maar ook goed in je vel zitten (psychische en fysieke gezondheid) zijn belangrijke factoren. Om geldstress te voorkomen wil de ChristenUnie dat de gemeente voor schulden een gezinsaanpak hanteert. De regisseur bewaakt deze gezinsaanpak. Jongeren zijn financieel kwetsbaar. Een integrale aanpak is voor hen heel belangrijk. Omgaan met financiën maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.

- De gemeente Gooise Meren sluit zich aan bij de Alliantie Kinderarmoede en legt de verbinding met Kansrijke Start.
- Er moet doelgerichte en laagdrempelige voorlichting over geld en budgetbeheer aangeboden worden op ontmoetingsplekken in de wijken.
- De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat zij betalingsachterstanden tijdig melden en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.
- Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid kosten geld. De gemeente zorgt dat ook de minima in Muiden, Bussum, Muiderberg en Naarden mee kunnen doen en profiteren van een lagere energierekening.
- De gemeente Gooise Meren kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.
- Voor mensen met een laag inkomen is een collectieve zorgverzekering beschikbaar met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals een compensatie van of meeverzekerd eigen risico. De collectieve zorgverzekering is ook beschikbaar voor minima.
- De ChristenUnie wil dat voorzieningen voor hulp en financiële ondersteuning beter bekend zijn bij de doelgroep, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de Voorzieningenwijzer.
- De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen is zo laagdrempelig mogelijk.
- Onder andere scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het (sociaal) wijkteam.
- Bij regelingen voor minima moet de gemeente rekening houden met de groep die qua inkomen net boven de bijstandsnorm zit.

Schulden

Om te voorkomen dat voor zowel mensen zelf, als voor schuldeisers en de samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, vindt de ChristenUnie dat de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening moet bieden. De gemeente Gooise Meren vermijdt daarbij ingewikkelde bureaucratie.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. Bij de aanpak van armoede is dus haast geboden. In de situatie waarbij mensen wel willen betalen, maar niet kunnen betalen, willen we dat de gemeente Gooise Meren sociaal gaat incasseren. Bij het ontstaan van betalingsachterstanden kijkt de gemeente naar de situatie van de persoon. Maatwerk dus!

We gaan altijd uit van vertrouwen. De gemeente moet hulp bieden bij het herstellen van een fout of bij het organiseren van een betalingsregeling. Dit geldt voor alle gemeentelijke afdelingen. Hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook zij mogen op gemeentelijke steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoersmiddel.

- "Eén schuldenaar, één regisseur";
- In gemeente Gooise Meren maken we gebruik van de Nederlandse Schuldhulprouwe en mijnschuldenwijzer.nl.
- Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen. De ChristenUnie zet in op kortere schuldhulptrajecten met goede begeleiding, zodat mensen sneller zicht hebben op een schone lei.
- De gemeente Gooise Meren sluit een convenant met alle aanbestedingspartners, waarin afspraken vastliggen met betrekking tot sociaal incasseren en signaleren van betalingsachterstanden.
- In de gemeente Gooise Meren werken we met incassobureaus en deurwaarders die aangesloten zijn bij het landelijk keurmerk met betrekking tot sociaal incasseren.
- In gemeente Gooise Meren maken we een plan waarbij werkgevers die te maken hebben met werknemers in schulden, in samenwerking met de gemeente hun werknemer kunnen ondersteunen.
- De gemeente Gooise Meren maakt ook werk van de ondersteuning van ondernemers en ZZP'ers met schulden, door ook voor hen schuldhulp te realiseren en ruimhartige Bbz-kredieten (Besluit bijstandsverlening zelfstandigen) aan te bieden.
- De gemeente Gooise Meren sluit aan bij landelijke initiatieven om schulden te voorkomen, denk aan SchuldenLabNL en SchuldHulpMaatje.
- De gemeente Gooise Meren zet in op het aanbieden van saneringskredieten aan mensen met problematische schulden. Daarmee worden schulden afgekocht en blijft er nog maar één schuldeiser over. Zo creëren we rust en perspectief. We benutten het landelijke Waarborgfonds als waarborg voor de saneringskredieten.
- De wachttijden voor schuldhulp worden zoveel mogelijk benut, bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven en/of actief samen te werken met partners als SchuldHulpMaatje, maatschappelijk werk, de Voedselbank en de diaconie.
- De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan.
- Bij dakloosheid door huurschuld werken we in gemeente Gooise Meren aan een gezamenlijke oplossing met woningcorporaties. In Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg worden gezinnen met kinderen onder de 12 niet uit hun woning gezet. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen.

8 Wonen en ruimte

Waar staat de ChristenUnie voor?

Ieder mens heeft ruimte nodig: ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt en belangen botsen. Actuele thema's vragen onze aandacht: natuur, stikstof, woningnood, klimaat, economie, produceren en consumeren et cetera. De keuzes van de ChristenUnie zijn ingegeven door het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt.

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk. De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

8.1 Wonen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen, middeldure koopwoningen zijn amper beschikbaar of zijn dure koopwoning geworden. De behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector, namelijk middenhuur, is groot. De ChristenUnie wil dat de gemeente Gooise Meren met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw.

De ChristenUnie knokt voor de kansen van starters, alleenstaanden en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen. Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen (krimp en/of groei) maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente Gooise Meren zal duidelijke keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving.

Structurele versterking van de (wijk)economie en bereikbare voorzieningen houden krimpregio's leefbaar. Ook is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals wegen, fietspaden, openbaar vervoer en snel internet.

Beschikbare woningen

- Het woonbeleid van de gemeente Gooise Meren moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. Naast woningcorporaties krijgen ook wijkraden en huurdersverenigingen wat de ChristenUnie betreft een prominente rol bij het opstellen van deze visie.
- De gemeente ontwikkelt voor buurten en wijken leefbaarheidsbeleid samen met betrokkenen zoals: welzijnswerk, politie, onderwijs, bewoners, corporaties.

- Er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en jongerenhuisvesting.
- Om groene ruimte buiten én binnen de steden te behouden, blijven we inzetten op slimme binnenstedelijke verdichting. Dit heet ook wel strategisch bouwen. Tegelijk onderkennen we dat de woningbouwopgave zo groot is, dat aan bouwen op landbouwgrond niet valt te ontkomen. Conform de ladder duurzame verstedelijking staan we dat beperkt toe. Aan de randen van Gooise Meren biedt dat mogelijkheden om aantrekkelijke woonlandschappen tot stand te brengen in combinatie met natuurontwikkeling.
- Wij pleiten voor hergebruik van alle leegstaande gebouwen. Er is in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg leegstaand vastgoed (lege kantoren, winkels, maatschappelijk vastgoed en bedrijfsgebouwen). In een deel van de ruimtevraag voor wonen kan worden voorzien door hergebruik, transformatie of sloop en nieuwbouw. De ChristenUnie wil dit stimuleren door de overdrachtsbelasting voor beleggers bij transformatie af te schaffen en door te onderzoeken of het mogelijk is de gemeente leegstandsbelasting te laten heffen.
- De ChristenUnie wil de transformatie van kantoorgebouwen en leegstaande winkels naar woningen bevorderen. De gemeente heeft vooral een rol in wijziging van bestemmingsplannen.
- Leegstaand gemeentevastgoed wordt in samenspraak met de gemeente beschikbaar gesteld als startup co-working spaces die met behulp van collectieve huurovereenkomsten aantrekkelijk zijn voor startups om te gebruiken.
- Solidariteit tussen wijken. De toenemende segregatie lossen we niet van één kant op. In Muiderberg, Muiden, Bussum en Naarden willen we niet alleen goedkope woningen in goedkope wijken bouwen en dure woningen in dure wijken, maar ook duurdere woningen bouwen in goedkope wijken en goedkopere woningen in dure wijken. We handhaven een norm van 1/3 sociale nieuwbouw, woningen voor kwetsbare doelgroepen en ouderen en eventueel een aanwijzing voor huisvesting voor arbeidsmigranten.
- Doorstromen alstublieft: er komen doorstroommakelaars en doorstroompremies om mensen van een relatief ruim huis naar een meer passende woning te begeleiden.
- De ChristenUnie is voor een woonverplichting bij nieuwbouw en bestaande bouw, zodat huizen niet opgekocht worden door huisjesmelkers. Een van de aandachtspunten is dat er ouders zijn die een woning kopen voor hun studerende of op de woningmarkt startende kinderen. Voor startende kinderen zijn er voorzieningen, voor studerende kinderen is het de vraag of dat in de gemeente Gooise Meren aan de orde is.
- De ChristenUnie wil huurders en particuliere kopers beter beschermen. De ChristenUnie wil dat gemeente Gooise Meren een verhuurvergunning invoert. Hiermee kunnen huisjesmelkers, malafide verhuurders en bemiddelingsbureaus effectief worden bestreden en vooral jongeren en arbeidsmigranten beter worden beschermd tegen wanpraktijken. Daarnaast voeren we in gemeente Gooise Meren de opkoopbescherming van bestaande betaalbare koopwoningen snel in, ter bescherming tegen 'buy-to-let'. De koper wordt verplicht te gaan wonen in de woning die hij koopt, niet alleen bij nieuwbouw, maar ook in de bestaande bouw. Daarmee reguleert de gemeente meteen ook eventuele toeristische verhuur beter.

Duurzame woningen

- Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- Woningen in Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum worden duurzaam gebouwd en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter).
- De duurzaamheidslening is in gemeente Gooise Meren beschikbaar.

Ouderen

De ChristenUnie wil dat de gemeente Gooise Meren de komende periode fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt.

- Er komt in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg ruimte voor woonzorgprojecten maar ook voor meer generatie woningen, inclusieve wijken en hofjes.
- In gemeente Gooise Meren mogen er geen belemmeringen zijn voor collectieve woonvormen voor senioren ('krasse knarrenhofjes') en gemengd wonen.
- Een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in gemeente Gooise Meren reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen. Bovendien wordt toegankelijkheid standaard meegenomen bij nieuwbouw, zodat alle nieuwe woningen levensloopbestendig zijn.
- In gemeente Gooise Meren worden zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken gebouwd, waardoor men langer in het eigen huis kan blijven wonen. Dit kan niet zonder een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving neemt de gemeente weg. Woningcorporaties grijpen renovaties aan om woningen levensloopbestendig te maken.

Betaalbare woningen, ook voor jongeren

Wonen is voor woningeigenaren die al decennia een huis bezitten meestal goed betaalbaar, voor jongeren en huurders in de vrije sector is betaalbaar wonen in onze gemeente een heel ander verhaal. Daar maken we ons grote zorgen over.

- Betaalbaar starten: starters moeten in Bussum, Naarden, Muiden of Muiderberg hun wooncarrière kunnen beginnen. We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor starters, die op hun beurt doorstromen zodra hun inkomensniveau dat toelaat.
- Gemeente Gooise Meren zet zich in om starters ruimte te geven op de woningmarkt. Naast de startersleningen wordt gezocht naar nieuwe instrumenten zoals KoopGoedkoop (de koper koopt alleen de woning en niet de grond) en koopgarant (kopen met korting meestal via de woningstichting).
- In gemeente Gooise Meren onderzoeken we de mogelijkheden voor 'duo-wonen': Jongeren en senioren delen een te grote (senioren)woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere(n).

Woningcorporaties

De ChristenUnie wil dat de gemeente Gooise Meren woningcorporaties de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen, maar vraagt wel duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe we in Muiderberg, Muiden, Naarden en Bussum de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen.

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners in Muiden, Naarden, Bussum en Muiderberg.

- Ruim baan voor woningcorporaties: naast betaalbare koopwoningen zijn vooral meer sociale en (lage) middeldure huurwoningen nodig, waaronder appartementen en studio's voor starters en gescheiden gezinnen.
- De gemeente zorgt samen met de wooncorporaties voor de beschikbaarheid van voldoende sociale huurwoningen voor speciale doelgroepen (ambulante cliënten beschermd wonen, statushouders, tienermoeders, arbeidsmigranten).
- De gemeente Gooise Meren stelt met de woningcorporaties doelen op, gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen.
- De gemeente besteedt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties aandacht aan:
  - De beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen;
  - de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector;
  - eventuele verkoop van de bestaande voorraad woningen;
  - het aantal nieuw te bouwen woningen;
  - verduurzaming van bestaande woningen;
  - duurzaamheid als norm bij nieuwbouw;
  - het aantal te vestigen statushouders en andere doelgroepen zoals het streven bij mensen om vanuit de beschermde woonvorm naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding door te stromen.

Duurzame woningen en andere gebouwen

Verduurzaming van de woningvoorraad is een immense opgave en vooral een zaak van lange adem. Bij de energietransitie is isolatie van woningen van groot belang. Deze transitie raakt alle terreinen van onze economie en samenleving, niet in het minst de gebouwde omgeving.

- Wijkgerichte aanpak bestaande bouw: in de bestaande bouw wordt jaarlijks een ambitieus maar realistisch aantal woningen voorzien van een duurzame warmteoplossing. Dit gebeurt in een wijkgerichte aanpak.
- Klimaatbestendige nieuwbouw: bij nieuwbouw gaat het niet alleen om energiebesparing en gasvrij bouwen, maar ook om klimaatbestendigheid, zowel voor de omgang met water - waaronder het afkoppelen van hemelwater en afvalwater - als het voorkomen van hittestress. We willen dat gemeente Gooise Meren beter gebruikmaakt van de huidige juridische mogelijkheden en verkent wat extra nodig is, zoals aanpassing van het Bouwbesluit.
- Nul-op-de-meter bij nieuwbouw: de ChristenUnie stimuleert de bouw van nul-op-de-meterwoningen bij nieuwbouw door woningcorporaties. Op deze manier versnellen we de verduurzaming van de woningbouwsector.

- Voorkom energiearmoede: wijken met slecht geïsoleerde huizen en bewoners met lage inkomens moeten niet achteraan, maar vooraan staan bij de energietransitie. Waar aardgas geleidelijk wordt vervangen door duurzame warmte, wordt ook geïnvesteerd in isolatie, zodat de energierekening echt omlaaggaat. Daardoor blijven de woonlasten bij verduurzaming gelijk (woonlastenneutraal) en worden woningen ook nog eens comfortabeler.
- De gemeente ondersteunt "Right to challenge", waarmee samen met inwoners de opgave wordt aangepakt.

(Zie voor meer over dit onderwerp in hoofdstuk 3: Energie, klimaat en milieu.)

8.2 Ruimte

Het dagelijks werk van de gemeente is de openbare ruimte. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. Stel je eens voor dat we het zonder openbare verlichting moesten doen! Of dat het vuil niet wordt opgehaald? Met dit dagelijks werk draagt de gemeente bij aan ons geluk. De openbare ruimte heeft tevens positieve invloed op onze gezondheid, als we kunnen wandelen, spelen, hardlopen, of fitnesssen in de buitenruimte. Een hardlooprondje wordt spannender als er een start en finishstreep op de weg staan.

Gemeente Gooise Meren moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Er komen meer hoosbuien en meer hittegolven. Juist bij de inrichting van de openbare ruimte moet je daar keuzes in maken, vindt de ChristenUnie. Met meer ruimte voor water en groen wordt de stad robuuster. Dit heeft ook invloed op ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen. Een goede, sociaal veilige, openbare ruimte is een voorwaarde. Ook biedt het investeren in ruimte voor water en groen kansen voor biodiversiteit in de stad.

De ChristenUnie denkt dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden in de openbare ruimte: mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen, iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden.

- Bij het aanbesteden van onderhoud en aanleg van de openbare ruimte probeert de gemeente Gooise Meren zoveel mogelijk van de 'Sustainable Development Goals' na te streven.
- In Bussum, Muiderberg, Muiden en Naarden is er voldoende ruimte voor kinderen om te spelen, in speeltuinen, ook in bosjes om hutten te kunnen bouwen en in bomen te klimmen.
- De openbare ruimte daagt uit tot spelen en bewegen, ook voor volwassenen.
- De openbare ruimte geeft ruimte aan water en groen om klimaatverandering te kunnen vangen. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden en bij hete zomers gaan we zo hittestress tegen.
- Onze gemeentelijke gebouwen krijgen zo veel mogelijk groene gevels en daken.
- Ontwerp de openbare ruimte op en top toegankelijk.
- Gemeentebestuurders en raadsleden in gemeente Gooise Meren moeten jaarlijks een toegankelijkheidswandeling maken met ervaringsdeskundigen, dus een geblinddoekte wandeling onder begeleiding van iemand die blind is, of een rondje in een rolstoel. Zo worden de gemeentebestuurders zich bewust van het belang van toegankelijkheid en direct ambassadeurs voor toegankelijkheid.

- Motorbladblazers kunnen echt niet meer.
- Door middel van een (beeld)kwaliteitsplan maakt de gemeente met haar inwoners afspraken over de openbare ruimte.
- De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.
- Open landschappen behouden, versnippering voorkomen: open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen willen we tegengaan.
- De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand van bruggen en viaducten heeft prioriteit.
- Bij openbare ondergrondse afvalcontainers plaatst de gemeente zoveel mogelijk groen, gras en bloemen om op een positieve manier zwerfval tegen te gaan.

Omgevingswet

Per 1 januari 2022 komt een nieuwe wet: de Omgevingswet. Het doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat, maar ook het sociale- en gezondheidsdomein.

- De ChristenUnie is voor een goede participatieverordening waarin beschreven staat hoe de participatie van burgers vormgegeven moet worden. Vooral: laat de gemeente daarin een goed voorbeeld geven.
- We pleiten voor een goede omgevingsvisie op gemeentelijk niveau; bij voorkeur gemaakt in dialoog met de bewoners van de verschillende (sub-)wijken.
- Ook een goed werkende DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) is belangrijk. Goede ondersteuning voor burgers die niet (zo) digitaalvaardig zijn, is essentieel.
- Bij de uitvoering van de Omgevingswet werkt de gemeente Gooise Meren nauw samen met de Provincie en de Waterschappen.

Groene Schoolpleinen

We stimuleren groene schoolpleinen. Kinderen vinden een groen schoolplein leuker, mooier en prettiger en zijn hierdoor geconcentreerder, rustiger, bewegen meer, zijn meer in contact met de natuur en hebben een uitdagendere speelomgeving. Daarnaast draagt een groen schoolplein bij aan verminderen van wateroverlast, hittestress en is het goed voor de biodiversiteit.

Natuur

De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- Bij de inrichting van de openbare ruimte in Muiderberg, Naarden, Muiden en Bussum wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- Wij staan voor geen bezuinigingen op natuur- en milieueducatie.
- De ChristenUnie pleit voor een revolverend landschapsfonds: een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.

Afstemming over kwetsbare natuur bij Regionale Energie Strategie (RES)

Ruimtelijke principes en afwegingskaders voor natuur en landschap zijn voor de meeste RES'en nog onvoldoende uitgewerkt. De ChristenUnie pleit voor een goede balans tussen het belang van duurzame energieopwekking en het belang van landschappelijke waarde. Verkeerde keuzes kunnen zeer negatieve en langdurige consequenties voor natuur en landschap hebben.

- De gemeente Gooise Meren betreft actief de organisaties en bewoners uit de omgeving bij het uitwerken van de plannen. Anders komen we in de knel bij de uitvoering in de problemen, raken we achter in het halen van onze doelen en delft de natuur verder het onderspit.

9 Mobiliteit

Waar staat de ChristenUnie voor?

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving. Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt op korte afstand. Daarom krijgt langzaam verkeer in de gemeente Gooise Meren voorrang. Dit maakt onze woonomgeving leefbaar, veilig en duurzaam. Bij verdeling van de openbare ruimte en instelling van verkeerslichten binnen onze gemeente kiest de ChristenUnie daarom voor het STOP principe: Eerst Stappen, dan Trappen (fiets), vervolgens Openbaar vervoer en tenslotte de Personenwagen, mocht dat van toepassing zijn.

De ChristenUnie gaat zich de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO2-neutraal in 2040), voor het vermijden van overbodig verkeer en voor vergroting van het aandeel lopen, fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg.

Om deze duurzame mobiliteitstransitie te realiseren investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit, in snelle, frequente en rechtstreekse busverbindingen en in een goede afstemming tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente Gooise Meren is (samen met provincie en Rijk) verantwoordelijk voor infrastructuur van hoog niveau.

9.1 Voetgangers

- Barrières voor voetgangers moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken en de looproutes daar naartoe. Verhoogd liggende trottoirs moeten op elke hoek voorzien zijn van op- en afritbanden voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Voetpaden moeten volledig gebruikt kunnen worden dus obstakels worden weggehaald en overhangend groen of heggen teruggebracht tot de erfrens.
- Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen wil de ChristenUnie voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten. Naast deze bankjes worden prullenbakken geplaatst, zodat zwerfvuil rond de bankjes geminimaliseerd wordt. Speciale aandacht voor opvang van sigarettenpeuken, aangezien die te veel onder/bij bankjes worden aangetroffen.
- In het gemeentelijke handboek voor de inrichting van de openbare ruimte komen duidelijke eisen voor de toegankelijkheid in het algemeen en toiletvoorzieningen in het bijzonder.

9.2 Fiets

- De ChristenUnie wil een ambitieuze fietsagenda voor de gemeente Gooise Meren gericht op groei van het fietsverkeer.
- Er komt op de begroting een apart fietsbudget en er wordt maximaal gebruikgemaakt van subsidies van andere overheden. Inzet is door deze extra investeringen het fietsgebruik te laten groeien naar tenminste 50% van alle ritten in en naar Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg tot 7,5 km. In samenwerking met de omliggende gemeenten en de provincie investeren we ook in veelgebruikte woon-werk routes.
- Fietsroutes moeten comfortabel zijn en worden daarom uitgevoerd op rood asfalt. Bij 50 km wegen zijn fietspaden de norm. Deze fietspaden zijn tenminste 2 meter breed om ruimte te bieden voor e-bike en bakfiets en om fietsfiles te voorkomen. Daar waar op asfaltwegen nog geen rood asfalt is gebruikt om de fietsstrook aan te geven, wordt die gerealiseerd in de komende jaren.
- Op 30 km wegen die onderdeel zijn van een fietsroute komen fietsstroken in rood asfalt en heeft de rest van de straat klinkers met uitzondering van busroutes. Fietsstroken zijn tenminste 1,80 meter breed zodat fietsers naast elkaar kunnen fietsen. Auto's krijgen met het oog op de verkeersveiligheid of voldoende ruimte om fietsers in te halen of worden door een smal wegprofiel gedwongen achter fietsers te blijven rijden.
- Er komen meer fietsstraten waar de auto 'te gast' is en de fiets het primaat heeft, onder meer de Brinklaan tussen de Olmenlaan en de Kerkstraat wordt omgebouwd tot fietsstraat met rood asfalt.
- Slecht onderhouden fietspaden worden aangepakt. Zo veel mogelijk fietsroutes worden bij sneeuw schoongeveegd.
- Fietsvriendelijke wijken: de gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van het fietsverkeer en richt wijken fiets- en kindvriendelijk in. Er komen sociaal veilige fietsverbindingen die wijken onderling snel verbinden. Paaltjes op fietspaden veroorzaken veel ongelukken. Deze worden zoveel mogelijk verwijderd.
- Bij winkelcentra, bushaltes en overige attractiepunten komen genoeg fietsenrekken die voldoen aan de normen van FietsParkeur zodat fietsen veilig en gebruiksvriendelijk kunnen worden gestald.

- De gemeente gaat samen met andere gemeenten in de regio fietsvriendelijke horeca het predicaat fietscafé geven. Deze gelegenheden hebben voldoende stallingen, een sanitaire ruimte, een EHBO-uitrusting, een fietsreparatie set inclusief fietspomp, een gratis watervulpunt en bieden de mogelijkheid om elektrische fietsen op te laden.
- Weesfietsen: bij het verwijderen van weesfietsen worden eigenaars op tijd gewaarschuwd met een duidelijke sticker met uitleg.

- Deelfietsen en scooters: de gemeente opent, voor zover nog niet gedaan of niet toereikend met de NS of een andere deelfietsaanbieder ook bij onze OV-knooppuntenverhuurpunten voor de OV-fiets of een ander deelfietsstelsel. Deelfietsen moeten 24 uur per dag beschikbaar zijn. Om verrommeling van de openbare ruimte te voorkomen komt er een vergunningensysteem voor aanbieders van deelmobiliteit. Alle aanbieders van deelmobiliteit in de gemeente moeten voldoen aan de landelijke standaarden van Mobility as a Service (MaaS).
- Knelpunten in kaart: met onze inwoners en de (lokale) fietsersbond gaan we de fietsknelpunten in en naar Muiden, Muiderberg, Naarden en Bussum inventariseren. We kijken onder andere naar comfort, veiligheid, directheid en doorstroming.
- De ChristenUnie gaat zich inzetten voor oplaadpunten voor elektrische fietsen en watertappunten bij culturele plekken.

9.3 Openbaar vervoer

- De Gemeente Gooise Meren moet lobbyen bij Rijk en provincie voor investeringen in het OV zoals een bijdrage aan het realiseren van snelle verbindingen tussen de OV-knooppunten in de gemeente Gooise Meren en Weesp, Hilversum en Almere. Het is zeer wenselijk om bij Muiderberg naast de A6 een halte met signalering van wachtenden in te richten om gebruik te kunnen maken van die snelle verbindingen. De signalering is noodzakelijk om niet onnodig langs de halte te hoeven rijden.
- Naar plaatsen als Bussum en Naarden, met de stations Bussum-Zuid en Naarden-Bussum, horen frequent rijdende Sprinter-verbindingen met Amsterdam, Utrecht en Almere te zijn. Extra Intercity's via Almere van en naar het Noorden van Nederland mogen zeker niet ten koste gaan van de bestaande Sprinters vanuit Amersfoort, zoals nu is ingepland door NS. Dit om de aanleg van een extra perron op station Weesp door Pro-Rail niet uit te hoeven voeren. Wij maken ons sterk voor behoud van goede sprinterverbindingen, samen met de provinciale ChristenUnie fractie.
- Voldoende buslijnen en bereikbaarheid: de gemeente participeert actief bij het opstellen van programma van eisen voor de nieuwe OV-concessie voor de regio Gooi & Vechtstreek door de provincie en betreft de gebruikers van het OV daarbij. Openbare voorzieningen, zoals zorgcentra en scholen moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.
- Combinaties met doelgroepenvervoer. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. Hier gaat ongeveer even veel geld in om. Door dit vervoersaanbod te combineren op plekken en tijden waar de vraag naar OV te laag is, is veel winst te bereiken op het vlak van efficiëntie. De gemeente zet samen met de provincie in op slimme combinaties van doelgroepenvervoer (regiotaxi's, scholierenvervoer, WMO-vervoer) en openbaar vervoer op plekken en tijden waar reguliere buslijnen onvoldoende rendabel zijn. Zo blijven ook kleine kernen en stadsranden ook zonder auto goed bereikbaar. Het doelgroepenvervoer is in de Regio Gooi & Vechtstreek al gebundeld om efficiëntie en continuïteit qua chauffeurs te winnen. Dat laatste is met name van belang in het leerlingenvervoer.
- Vraagafhankelijk vervoer is alleen een alternatief voor OV als sprake is van korte aanmeldtijden (maximaal 1 uur) en een aantrekkelijke prijs. Al dit vraagafhankelijke mobiliteitsaanbod moet zero-emissie zijn.

- Binnen 4 jaar zijn alle bus- en tramhaltes toegankelijk gemaakt voor mobiliteit beperkten, voor zover dit nog niet gebeurd is.
- OV-abonnementen moeten in de hele regio geldig zijn in zowel bus als trein, ongeacht de vervoerder. Hierdoor kunnen sommige reizigers tientallen euro's per maand besparen. De gemeente gaat hiervoor lobbyen bij de provincie en NS.
- Nieuwe bewoners krijgen informatie over de OV-bereikbaarheid van hun woonwijk.
- De gemeente spant zich in om de wijken en kernen goed bereikbaar te houden voor het OV. Als reguliere OV-lijnen niet haalbaar zijn, is er een goed laagdrempelig alternatief beschikbaar.

9.4 Parkeren

- Bij nieuwbouw en herstructurering gaan we in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg parkeren zo veel mogelijk centraal aan de rand van de wijk organiseren. Ook wil de ChristenUnie dat de gemeente het gebruik van deelauto's stimuleert waardoor er minder blik op straat komt. Zo kunnen woonstraten worden vergroend en autoluw worden ingericht en hebben voetgangers, fietsers en spelende kinderen daar het primaat. Zo stimuleren we in Muiden, Naarden, Muiderberg en Bussum duurzame mobiliteit, worden wijken leefbaarder en veiliger en is er plaats voor meer woningen.
- In de gemeente Gooise Meren wenden we parkeergeld zoveel mogelijk aan om de kwaliteit van de openbare ruimte en de bereikbaarheid te bevorderen. Hierbij hebben investeringen in duurzame mobiliteit (lopen, fietsen, OV, deelauto's) prioriteit.
- De gemeente ondersteunt bewoners die hun straat één maand autovrij willen maken. In deze maand testen bewoners alternatieven voor de auto en is er in deze leefstraat meer ruimte voor ontspanning, spel en ontmoeting.
- Zoveel mogelijk benzinstations in de gemeente Gooise Meren moeten een mogelijkheid krijgen voor het snel-laden van auto's. Ook verkennen we de mogelijkheid dit te realiseren op parkeerterreinen van supermarkten en winkelcentra.
- Als laden op eigen terrein niet mogelijk is dan is er in Muiderberg, Muiden, Naarden en Bussum binnen een straal van 300 meter een openbare laadmogelijkheid beschikbaar. Het aantal laadpalen wordt uitgebreid en volgt de groei van het aantal elektrische auto's. Hiervoor mogen geen wachtlijsten zijn. Rekening houden met bestaande parkeerdruk en overleg met omwonenden vindt de ChristenUnie belangrijk. De laadpalen krijgen bij voorkeur een plek aan de randen van wijken of worden geclusterd op parkeerterreinen. Er is dus geen recht op een laadpaal voor de eigen deur. Wij pleiten voor de 'Vehicle-to-Grid'-technologie zodat elektrische auto's als buffer kunnen dienen in het elektriciteitsnetwerk
- Inwoners krijgen de mogelijkheid de eigen auto op te laden via een kabel over de stoep mits voldoende voorzorgsmaatregelen zijn genomen (voorkomen van valgevaar passanten).
- In gemeentelijke garages en op straat geldt betalen per minuut zodat parkeerders niet te veel betalen.
- Bewoners met een parkeervergunning mogen met deze vergunning ook in gemeentelijke garages parkeren zo lang daar voldoende plekken zijn voor bezoekers.
- Parkeerterreinen nemen nu onnodig kostbare ruimte in en dragen niet bij aan een leefbare woonomgeving. Bij nieuwbouw moet parkeren daarom zoveel mogelijk op eigen terrein en inpandig. Bestaande parkeerterreinen worden waar dit ruimtelijk

inpasbaar is voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.

Actieplan deelauto's

Een auto voor de deur is handig maar kost ook veel ruimte. Straten vol blik zijn minder leefbaar. Elke gewone personenauto wordt gemiddeld 23 uur per dag niet gebruikt. Door het gebruik van deelauto's te stimuleren kan veel ruimte worden bespaard en stimuleren we de verduurzaming van de mobiliteit. Zo bespaart elke autodeler 8 tot 13% CO₂.

Er wordt daarom een Actieplan deelauto's gemaakt samen met bewoners, bedrijven en aanbieders van deelauto's. Doel is tenminste 1 deelauto per 75 woningen in 2025 en reductie van het aantal geparkeerde auto's van inwoners met 15% in 2030.

In het actieplan worden de volgende punten concreet uitgewerkt:

- De gemeente ondersteunt initiatiefnemers van coöperatieve deelauto-projecten en zorgt voor kennisdeling tussen initiatieven.
- De gemeente zorgt dat alle deelauto-aanbieders in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg hun auto's aanbieden op Mobility as a Service-platforms zodat inwoners en bezoekers van de stad gemakkelijk gebruik kunnen maken van deelauto's van verschillende aanbieders.
- De gemeente reserveert voldoende parkeerplekken voor autodeelprojecten.
- In gebieden met gereguleerd parkeren worden adressen met twee of meer parkeervergunningen actief benaderd om te participeren in deelauto projecten.
- De 2^e parkeervergunning voor bewoners wordt duurder.
- Parkeervergunningen voor deelauto's maken we goedkoper dan bewonersvergunningen.
- Het gebruik van een deelauto wordt gepromoot bij het aanvragen van een rijbewijs en een parkeervergunning.
- Bij introductie van deelauto-projecten in de wijk maakt de gemeente vooraf afspraken met de wijk over het weghalen van parkeerplekken bij een groeiende deelname aan het deelauto-project.
- Er komt een budget om vrijgekomen parkeerplekken snel om te bouwen tot ruimte voor groen, spelen en fiets parkeren zodat bewoners snel resultaat zien in een verbetering van de kwaliteit van hun woonomgeving.
- De gemeente gaat bedrijven stimuleren om te kiezen voor deelauto's, fietsen en OV als alternatief voor de leaseauto of privéauto. De gemeente zoekt hiervoor koplopers die andere bedrijven enthousiast maken om ook mee te doen.
- Alle nieuwe deelauto's in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg zijn vanaf 2024 elektrisch.

9.5 Verkeersveiligheid

- Uitgangspunt voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Duurzaam Veilig-principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximum snelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen.
- Het verkeer moet met name voor voetgangers en fietsers veiliger worden. Wij zetten in op minimaal 50 procent minder verkeersslachtoffers in 2030 ten opzichte van 2022.
- De maximumsnelheid binnen de bebouwde kom wordt 30 kilometer. Alleen op wegen met openbaar vervoer en ringwegen geldt 50 kilometer per uur. Er komen bovendien meer woonerven waar niet harder dan 15 kilometer per uur wordt gereden. Waar het op korte termijn niet mogelijk is om de weginrichting aan te passen aan de lagere maximumsnelheid kiezen we voor tijdelijke snelheidsbeperkende maatregelen genomen.
- Op basis van registratie van de ongevallen brengt de gemeente tenminste elke vier jaar de zogenaamde 'gevaarlijke plekken' in beeld.
- De ChristenUnie pleit voor het weren van grotere vrachtwagens uit het centrum.
- De gemeente zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar de scholen en richt de omgeving van scholen veilig in door het creëren van schoolstraten: Door straten bij scholen tijdens haal- en brengmomenten af te sluiten.
- De gemeente Gooise Meren werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen op basisscholen en bij instellingen en stimuleert dat scholen zich aansluiten bij het verkeersveiligheidslabel. (<https://www.schoolopseef.nl/verkeersveiligheidslabel>).

10 Kunst, cultuur en sport

10.1 Kunst en cultuur

Waar staat de ChristenUnie voor?

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving. Wij mensen vormen het beeld van God als creatieve Schepper. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. Kunst bepaalt ons ook bij de manier waarop wij als mensen het beeld zijn van God als creatieve Schepper.

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van Bussum, Muiderberg, Naarden en Muiden. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Kunst is ook voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten.

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren onze eigen lokale geschiedenis.

- Om onze cultuurhistorie via verhalen uit Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum zichtbaar te maken voor haar inwoners en bezoekers, komt er een website waar deze verhalen per kern gebundeld worden.
- Cultuureducatie voor alle kinderen: dit moet dichtbij en betaalbaar. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas, of via het Jeugd Cultuurfonds) korting krijgen of gratis deelnemen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in de gemeente Gooise Meren.

Bibliotheken en overige culturele accommodaties

Voor veel inwoners van Muiderberg, Naarden, Bussum en Muiden is de bibliotheek de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers.

Bibliotheekvoorzieningen staan, mede door veel bezuinigingen, meer en meer onder druk. De ChristenUnie wil sluiting van buurt-/dorpsvestigingen zoveel mogelijk voorkomen.

Bibliotheken ondersteunen de overheid steeds meer. Zo spelen zij een belangrijke rol in overheidscommunicatie, bieden zij hulp bij het invullen van bijvoorbeeld belastingformulieren, helpen op het gebied van digitale en mediawijsheid en geven taalcursussen. De veranderende en toenemende maatschappelijke rol, die belangrijk is voor de gemeenschap, moet ook worden erkend door de gemeente.

Multifunctioneel, innovatief en duurzaam denken is de oplossing. Huisvestingskosten kunnen naar beneden door een bibliotheek in een ander gemeentelijk gebouw te huisvesten

(bijvoorbeeld een buurthuis, een museum, muziekschool of integraal kind centrum(IKC)).

5 Multifunctioneel centrum de Plataan Naarden - Bibliotheek Gooi en meer

Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking of vervanging van het huidige bibliotheekwerk.

- Gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut: om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen, zorginstellingen, etcetera, te vinden en te versterken.
- Het lidmaatschap van de bibliotheek is gratis t/m 18 jaar. Bij aangifte van geboorte krijgen ouders dit gratis lidmaatschap aangeboden.
- Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.
- De ChristenUnie wil de exploitaties van culturele accommodaties in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg gunstig beïnvloeden door in te zetten op lagere energielasten. Dit door het verduurzamen van de gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen/bouwplannen willen we dit nadrukkelijk betrekken en bij groot onderhoud hierover advies inwinnen.
- De ChristenUnie wil ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten met als doel elkaar niet te beconcurreren maar om elkaar en de cultuurdeelname te versterken.

Monumenten en (kerkelijk) erfgoed

Erfgoed en monumenten zijn beeldbepalende elementen in steden, dorpen en wijken. Het zijn bakens in een veranderende wereld en brengen herinneringen met zich mee. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen. In Bussum zijn bijvoorbeeld twee voormalige Rooms-katholieke kerkgebouwen van binnen verbouwd tot appartementencomplex. Kerken zijn als religieus erfgoed beeldbepalend in steden en dorpen. Voor veel Nederlanders dragen kerken herinneringen aan belangrijke momenten in het leven. Kerken bieden een plek voor erediensten

en bezinning. Veel kerken verliezen echter hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen in een waardige alternatieve bestemming.

- De ChristenUnie wil onderzoek naar de mogelijkheid van een geveelfonds, om historische gevels en binnensteden hun elan terug te geven. Dit fonds helpt ondernemers en verhuurders om hun gevels op straatniveau op te knappen.
- De gemeente Gooise Meren stelt een eigen kerkenvisie op met als doel zoveel mogelijk kerkgebouwen in stand te houden, maar ook om kansen voor herbestemming niet te missen en samen met de provincie op tijd in te zetten op behoud van het religieus erfgoed.

Musea

Cultuur legt de verbinding tussen verleden, heden en toekomst. Het bewaren en beschermen van objecten, gebouwen, monumenten, documenten en gegevens uit de al dan niet lange lokale/regionale geschiedenis vraagt zorgvuldigheid. Musea hebben een cultuurhistorisch belang. Enerzijds om te bewaren en te beheren, anderzijds om door te geven en te leren. Het biedt ook kansen om mensen te (re)activeren. Voor het financieel ondersteunen van onze musea en het archief zoekt de gemeente samenwerking in de regio en bij derde (particuliere) partijen, zoals:

Evenementen

Evenementen in Naarden, Muiden, Muiderberg en Bussum moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).

10.2 Cultureel erfgoed

De gemeente Gooise Meren kent een rijke cultuurgeschiedenis en bevat een schat aan cultureel erfgoed. De overheid kan een rol vervullen als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed. Bijzondere gebouwen, voorwerpen, tradities, foto's, films en verhalen tonen de geschiedenis van ons land. Erfgoed vertelt niet alleen de vaderlandse geschiedenis, maar ook de regionale en lokale geschiedenis.

Belangrijke aandacht verdient het kerkelijk erfgoed. Monumentale kerkgebouwen zijn beeldbepalend in steden en dorpen. Voor veel Nederlanders zijn kerken dragers van herinneringen aan belangrijke momenten in het leven en bieden ze een plek voor bezinning. Door tekort aan geld is er echter steeds weer de kans op achterstallig onderhoud. Er is sprake van toenemende leegstand. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen in een waardige alternatieve bestemming.

- De gemeente Gooise Meren dient waar mogelijk monumenten te blijven aanwijzen om het behoud van cultureel erfgoed te waarborgen. Ook vindt de ChristenUnie aandacht voor onze jongste geschiedenis belangrijk, bijvoorbeeld door het aanwijzen van naoorlogse monumenten.
- Digitalisering kan helpen om het erfgoed voor iedereen toegankelijk te maken en te bewaren voor toekomstige generaties. Daarom pleit de ChristenUnie voor een website waarop dit erfgoed toegankelijk en zichtbaar wordt gemaakt.

10.3 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiest de ChristenUnie voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar: voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Waar staat de ChristenUnie voor?

Sport brengt mensen in beweging. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties en bevordert een gezonde en vitale samenleving. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben: van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. De ChristenUnie zet zich in voor een toegankelijke sportwereld. Iedereen is welkom!

Sport breng ook mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen hebben gehad.

Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder fysieke drempels. Het is van groot belang dat alle kinderen kunnen sporten. Ook de kinderen uit een gezin met een kleinere portemonnee.

Sport dichtbij

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen staat hoog in het vaandel bij de ChristenUnie. De ChristenUnie pleit voor open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein. In de gemeente Gooise Meren nodigen ook de verschillende fiets-, vaar-, wandel- en hardlooperoutes en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen.

- Bij het plannen en bouwen van nieuwe wijken en infrastructurele projecten wil de ChristenUnie dat er plaats komt voor zoveel mogelijk openbare beweegplekken en -routes in de openbare ruimte. Wijken krijgen de mogelijkheid om naast kinderspeeltoestellen te kiezen voor openbare fitnessapparaten.
- Een gezonde leefstijl met voldoende beweging draagt ook voor ouderen bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact. Voor alle ouderen in onze gemeente ontwikkelt de gemeente laagdrempelige sport- en beweegprojecten.
- De ChristenUnie pleit voor een buurt- of gemeentelijke sportcoach om zo de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.
- In Muiden, Naarden, Muiderberg en Bussum zorgen we ervoor dat er ook speeltuinen zijn voor kinderen met een beperking.

Sportaccommodaties

Het is mooi als mensen hun sporttalenten ontwikkelen en zelfs door kunnen groeien naar de topsport. Ook fungeert de topsport vaak als stimulerend voorbeeld. Toch moet de focus van de gemeente Gooise Meren liggen op de breedtesport. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar. Daarom kiest de ChristenUnie er niet voor om met gemeenschapsgeld topsport extra te ondersteunen.

Naast het zo beweegvriendelijk mogelijk inrichten van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties goed onderhouden zijn, toegankelijk voor mensen met een beperking en veilig.

De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld en maakt op basis daarvan een (financiële) jaarplanning. De gemeente probeert alle verenigingen op een eerlijke maar ook financieel passende manier de bedienen. Daarbij houdt de gemeente rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze gemeente.

De ChristenUnie wil ook dat de gemeente het accommodatiebeleid afstemt met omliggende gemeenten met als doel elkaar en de sportdeelname te versterken. Neem bijvoorbeeld de kern Muiden met de ontwikkeling van de Bloemendalerpolder aan de kern van Weesp (gemeente Amsterdam). Voor de nieuwe bewoners van de Krijgsman zullen niet alle in Amsterdam beoefende sporten, beoefend door de uit IJburg vertrokken inwoners, in Muiden of andere kern van de gemeente Gooise Meren worden aangeboden.

- De gemeente Gooise meren stelt samen met verenigingen een sportakkoord op waarin onder andere afspraken staan over een positieve sportcultuur, inclusie, discriminatie en racisme, alcohol en drugs, toegankelijkheid en vrijwilligersbeleid.
- Alle sportaccommodaties moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- De gemeente Gooise Meren ziet erop toe dat iedereen die er recht op heeft, het Jeugdsportfonds weet te vinden.
- Alcohol en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. De ChristenUnie pleit daarom voor een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen.
- Elk kind in de gemeente Gooise Meren heeft aan het einde van de basisschoolleeftijd het zwem-ABC.

11 Bijlage: Wat hebben we bereikt

Door de inbreng die we als ChristenUnie hebben door onder andere de uitdagingen bij woningbouwprojecten vanuit de woningzoekenden te bekijken ontstaat de vraag: "Wat is er nu belangrijker? Cultureel erfgoed of een vertrouwd straatbeeld, het parkeren van de eigen auto voor de deur of een onderdak bieden aan die honderden woningzoekenden. Niet alleen voor Sociale huurwoningen, maar zeker ook voor midden huur woningen. Inwoners die teveel verdienen voor een sociale huurwoningen, maar te weinig om hier te kopen en eigenlijk ook voor vrije sectorhuur." Er worden geen nieuwe woningen gebouwd voor omwonenden, maar voor woningzoekenden.

Hieronder een aantal van datgene wat we bereikt hebben met onze inbreng in Raad Gooise Meren.

Bredius (Betaalbare woningen)

- Keuze scenario Sport
Naast voetbal en sporthal, ruimte voor hockey en betaalbare woningen tegen de Muidertrekvaart aan. In tegenstelling tot de Krijgsman waar geen enkele betaalbare woning gerealiseerd wordt.
Dat maakt realisatie van betaalbare woningen zeer wenselijk.
- Keuze om als ChristenUnie aan te dringen op zoveel mogelijk Betaalbare woningen heeft geleid tot 90 woningen:
50 sociale huurappartementen, 15 middel dure huur appartementen en 25 middel dure grondgebonden koopwoningen. Waardoor er een mooie mix van nieuwe woningen is ontstaan. Dat is de investering, gedaan door het aankopen van de grond van de provincie, waard.

Nieuwe Vaarverbinding Naarder trekvaart en Gooimeer

- Oproep om 14 miljoen kostende nieuwe vaarverbinding niet te gaan realiseren. Project "Naarden buiten de Vesting" is afgeschaald t.o.v. het realiseren van de nieuwe vaarverbinding. Deze is, naar mening van de ChristenUnie, te ondoordacht net voor de fusie in de gemeente Naarden opgenomen in het convenant "Naarden buiten de Vesting" in samenspraak met het toenmalige college van Muiden.
Vanaf het Gooimeer is de jachthaven van Naarden goed bereikbaar en is het inrichten van een vaarverbinding vanaf de jachthaven naar een passantenhaven bij Naarden-Vesting een overbodige luxe. Er zijn alternatieve vervoersmiddelen denkbaar om vanuit de jachthaven naar Naarden-Vesting te gaan voor b.v. uit eten.

Buurtkamer

- Aandacht gevraagd voor de mogelijkheid tot het inrichten van een buurtkamer. Kleiner dan een wijkcentrum, gerund door buurtbewoners om elkaar te ontmoeten tijdens een koffieochtend, theemiddag, lunch, avondeten of 's avonds. Met bijvoorbeeld de bewoners van een aantal huizenblokken of een straat of met dezelfde interesse. Dient wel een initiatief vanuit de buurt zelf te zijn. Woningbouwverenigingen zien de toegevoegde waarde er van.

Schuldhelpverlening

- Nadruk gelegd op de mogelijkheden op vroegtijdige signalering, budget coaching ver voordat schuldsanering aan de orde is. Er zijn door de gemeente vervolgens meer voorzieningen ingericht om een betalingsachterstand te signalering en onder andere budget coaching aan te bieden.

Een belangrijke verbetering qua Welzijn, beperking van stress in een huishouden vanwege financiële problemen.

Overloop parkeerterrein Oud Valkeveen

- Opgeroepen om het bestaande tijdelijke overloop parkeerterrein, permanent in te richten. Blijft beperkt gebruik, volgens dezelfde voorwaarden als nu. Onderdeel van / grenst aan Natura2000 gebied, maar met een in het landschap passende omheining beperkt tot geen verstoring ten opzichte van watervogels.
- Door de Raad aangenomen voorstel voor overloop parkeerterrein is een stuk bos in te richten is inmiddels door de Raad van State verworpen.

Actualisering in plaats van vereenvoudiging APV

- Het is belangrijk om Boa's en politie voldoende gereedschap te geven om daadkrachtig op te kunnen treden. Mede op initiatief van de ChristenUnie zijn er voldoende gereedschap (regels) behouden om direct te kunnen handhaven.
In het kader van voorkomen van meewerken aan Mensenhandel, veelal gerelateerd aan seks-instellingen, is opgenomen dat er niet meer vergunningen op dit vlak uitgegeven worden. Bij intrekken/beëindigen vergunning wordt deze niet opnieuw uitgegeven, minimaliseren aantal vergunningen.
Navragen van de CU tijdens de politieke avond inzake meldpunt stookoverlast, heeft het College toegezegd om hier extra aandacht aan te besteden in de communicatie.

Jeugd- en Jongerenbudget

- Minimaal handhaving van het bestaande beschikbare budget, geen gelijkheid voor alle leeftijden. De uitgaven voor baby's, peuters, kleuters, kinderen en jongeren waarvoor ondersteuning gevraagd kan worden bij de gemeente verschillen nu eenmaal. Zeker om gelijke kansen te krijgen t.o.v. jeugd en jongeren uit gezinnen met ouders die meer te besteden hebben.
- De Kleinsma gelden, voor extra ondersteuning van kinderen en jongeren waarvan de ouders weinig te besteden hebben en niet ter dekking van de bestaande regelingen gebruiken.
Bijvoorbeeld het beschikbare budget voor zwemlessen is echt te weinig om een kind een A, B en C diploma te laten halen, daar waar nodig is extra ondersteuning zeer wenselijk.
- Wij ondersteunen daarmee het negatieve advies van de Adviesraad Werk en Inkomen (ARWI) om de bestaande regeling aan te passen. Het advies van ervaringsdeskundigen, gebruikers van het beschikbare budget voor ondersteuning, om hun kinderen mee te kunnen doen met leeftijdsgenoten willen we juist niet naast ons neerleggen.

Bibliotheek Gooi en meer Bussum

- Het ondersteunen van de doestelling van de Bibliotheek Gooi en meer in Bussum om een ontmoetingsplek te zijn voor diverse leeftijdsgroepen. Waar b.v. inzage en begeleiding is naar vrijwilligerswerk (voor hen die daarnaar op zoek zijn). Initiatieven mogelijk maken voor het organiseren van diverse activiteiten, gebruikmakend van de beschikbare ruimte. Natuurlijk ook voor de Bibliotheek Gooi en meer vestigingen in Naarden, Muiden en Muiderberg.

Jongerenhuisvesting Zwarteweg 6-8A

- Steun uitgesproken en in stemming laten blijken voor dit initiatief om direct bij het station woonruimte voor starters en 1 persoonshuishoudens te realiseren. Van kantoorpand naar 1-kamer studio's (60) en 2 kamer appartementen (22).

Compensatieregeling Sociale Woningbouw

- Steun uitgesproken en in stemming laten blijken voor stimuleringsmaatregelen om bij woningbouwprojecten minimaal 1/3 sociale huurwoningen te regelen.
(Bij voorkeur ook 1/3 midden huur, maar daar gaat deze regeling niet direct over)

Veiligheid kruising bij spoorwegovergang

- Gepleit voor 1-richtingsverkeer op de Vlietlaan vanaf de Eslaan richting de Generaal de la Reijlaan. Met andere woorden: inrijden Vlietlaan van de kruising bij de spoorwegovergang Generaal de la Reijlaan / Nieuwe 's Gravenlandseweg niet meer mogelijk maken. Wat de overzichtelijkheid en het gebruiksgemak voor fietsers en voetgangers van deze kruising enorm zou vereenvoudigen.
Helaas heeft dit initiatief het niet gehaald, zelfs de risico's verbonden aan het rechtsaf slaan, voor gemotoriseerd verkeer, vanaf de Nieuwe 's Gravenlandseweg de Vlietlaan op zijn genegeerd. Alleen het bestaande verbod geldend voor vrachtwagens is gehandhaafd.

Herinrichting buitenruimte Gemeentehuis

- Punt van orde gesteld om de buitenruimte aan de Noordzijde van het gemeentehuis soberder in te richten. In ieder geval zonder vlonder. Mede door het gebrek aan voorgestelde maatregelen om het spelen op de vlonder voor kinderen veilig te laten plaatsvinden. Naast een speeltuintje, er is geen hekwerk/afrastering voorzien op de vlonder zelf.
Na de realisatie vragen gesteld aan het college omtrent het ontbreken van veiligheidsmaatregelen om te voorkomen dat een peuter, kleuter, kind, jongere, volwassen, minder valide te water raakt. Op basis van de verantwoordelijkheid ontwijkende antwoorden van de Wethouder is er een motie ingediend worden. Met de Wethouder en ambtenaren een schouw op veiligheid uitgevoerd. In relatie tot de vele plekken aan het water en de breedte van de vlonder tot de conclusie gekomen dat een leuning naast het zitgedeelte een waardevolle toevoeging is,

Integraal Huisvesting Plan (IHP) Schoolgebouwen

- Het is eigenlijk verbazingwekkend hoe slecht het met het binnenklimaat en isolatie van de schoolgebouwen in Gooise Meren is gesteld. Voor de bouw is de gemeente verantwoordelijk, het schoolbestuur voor het verdere onderhoud. Het blijkt dat renovatie/nieuwbouw, gefinancierd vanuit de gemeente, nodig is om voor alle schoolgebouwen het binnenklimaat, isolatie op peil te brengen qua de huidige normen. Voor de 3 grote middelbare scholen is een tijdelijke huisvesting nodig om de scholen om de beurt te huisvesten. Zo'n slordige 13 miljoen. Als ChristenUnie zijn wij voor nieuwbouw voor 1 van de middelbare scholen, waar het Willem de Zwijgercollege de voorkeur verdient. Zeker in relatie tot de hoge te verwachten kosten om de huidige huisvesting op niveau qua binnenklimaat en isolatie te brengen. De voorgenomen fusie tussen het Willem de Zwijgercollege en de Vitusmavo tot het Montessori Lyceum Gooise Meren is een verrijking qua keuze voor een middelbare school voor inwoners van Naarden, Bussum, Muiderberg en Muiden.

Speel-, sport- en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte

- Naar aanleiding van de discussie rond de voorzieningen aan de Jan ter Gouwweg en ingediende motie over invullen blinde vlekken qua voorzieningen in Bussum, Naarden, Muiden en Muiderberg toezegging gekregen dat initiatieven daartoe opvolging zullen krijgen. Voorbeelden daarvan zijn: de vernieuwing van het basketbalveld op de Groene Long in Bussum, het calisthenicspark 'Vida Sthénos' naast het gemeentehuis in Bussum. Skatepark Muiden.

Structureel sluiten begroting

- Voor het eerst heeft de ChristenUnie tegen de begroting 2022-2025 gestemd. Bij de behandeling van de Perspectiefnota werd al gesignaleerd dat er in feite een structureel tekort is ontstaan. Mede veroorzaakt door de hogere korting op de uitkering uit het gemeentefonds aangezien er volgens het Rijk een hoge onbenutte ruimte qua OZB-opbrengst bestaat. Met veel sprokkelbezuinigingen, weglaten van toekomstige reserveringen voor toekomstige projecten, bezuinigingen op onder andere het onderhoud van de openbare ruimte lijkt er een opgekalefaterde 'sluitende' begroting te zijn. Een onverwachte ruime bijdrage ter dekking van eerder gemaakte kosten in de Jeugdzorg verbleemd dit nog meer. Voor een noodzakelijk lijkende verhoging van de OZB-opbrengst, zijn zo vlak voor de verkiezingen geen oren te vinden die dat willen horen.

Auditcommissie

- De ChristenUnie is vertegenwoordigd in de auditcommissie, samen met VVD, GDP en HvBNM. De auditcommissie is het orgaan dat de raad vertegenwoordigt in gesprekken met de accountant van de gemeente. Jos den Hengst (Fractie ondersteuner CU) was voorgedragen en gekozen in deze commissie die mede toeziet op een transparante financiële status van de gemeente.

Klankbordgroep Burgerparticipatie

- Roel Kamphuis is lid van de Klankbordgroep Burgerparticipatie. Belangrijkste punt is om altijd duidelijk te communiceren wat het niveau van burgerparticipatie bij een project is en de verwachtingen daar duidelijk op af stemmen. Het Pilot project achterlaatlocaties Emmaschool is zeer interessant om te volgen met vergaande betrokkenheid en zeggenschap voor belanghebbenden. Voor de enorme woningnood zou echte hoogbouw zeer wenselijk zijn, de Gooise maat, 3-4 hoog lijkt meer voor de hand te liggen. Het zijn bijna nooit de woningzoekenden die participeren.

Klankbordgroep Verbonden partijen

- Op verzoek van het college heeft Jos den Hengst (Fractie ondersteuner CU) deelgenomen in de klankbordgroep voor het opstellen van een raadsbesluit controle en doelstelling verbonden partijen.

Motie Transparantie begroting 2021

- De motie transparantie begroting 2021, Verzoekt het college om als bijlage bij het Aanslagbiljet gemeentebelastingen en/of WZO-beschikking 2021, een infographic als bijlage mee te sturen waarin de uitgave en inkomsten vereenvoudigd worden weergegeven. Deze motie is unaniem door de raad aangenomen. Voor het eerst ontvingen de bewoners een overzicht van baten en lasten van Gooise Meren bij hun OZB-aanslag.

Er zijn diverse Schriftelijke en Technische vragen ingediend om aandacht te vragen voor onderwerpen die op dat moment voor ons om aandacht of een antwoord vroegen. Voor zover antwoorden vragen om vervolgstappen zijn deze opgenomen in het Verkiezingsprogramma.